

brat *francišek* 5

*Daj mi pravo vero, trdno upanje,
popolno ljubezen, globoko ponižnost,
razumnost in spoznanje,
da se bom držal tvojih zapovedi
(molitev pri sv. Damjanu).*

- Izobrazba skozi čas
- Misijonska skupina Pridi
- Prvi evropski kongres Frame in FSR
- Zakaj smeti ne bi pojedli?
- Anino romanje

3		Urednikova beseda	28		Pravičnost in mir Zakaj smeti ne bi pojedli? Naše vsakdanje prehranjevalne izbire
4		Frančiškova duhovnost Izobrazba skozi čas in kaj se iz tega lahko naučimo danes	36		Razvedrilo Nagrada številčna izpolnjevanca
10		Naša evangelizacija Misijonska skupina Pridi	37		Korenine in sadovi Javier Garrido: Rožice sv. Frančiška
14		Iz naših družin Romanje, ki pusti pečat	40		Sveta dežela Naš Camino Anino romanje Naše ameriško potovanje po Baragovi poti Občni zbor v Strunjanu 9. junija 2012 V adventu k sv. Brigiti Švedski
19		Frančiškov svetni red Frančiškov tabor PB FSR Maribor Prvi evropski kongres FRAME in FSR v Lisieuxu Spodbuda ob sprejemanju služb v FSR na narodnem volilnem kapitulju 2012			

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zb/f

Za založbo: Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora: Jernej Kurinčič OFM (glavni in odgovorni urednik)
Peter Skoberne FSR (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red);
Prispevke za rubriko FSR pošljite na e-pošto metod.trajbaric@fsr.si

Prispevke pošljite do 7. 10. 2012

Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)

NS FRAMA (Mladi Frančišku)

Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)

Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)

Benjamin Tomažič (Napovednik)

Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik: Aleš Porenta

Fotografija na naslovnici: Internet

Oblikovanje in priprava: Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: Tiskarna Pleško, Medvode

Naklada: 2300

Naslov uredništva: Kūzmičeva 6, SI-1000 Ljubljana; tel.: 0590-717-25 ali 040-644-164;

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks 01 24 29 313;

Rokopisov in slik ne vračamo.

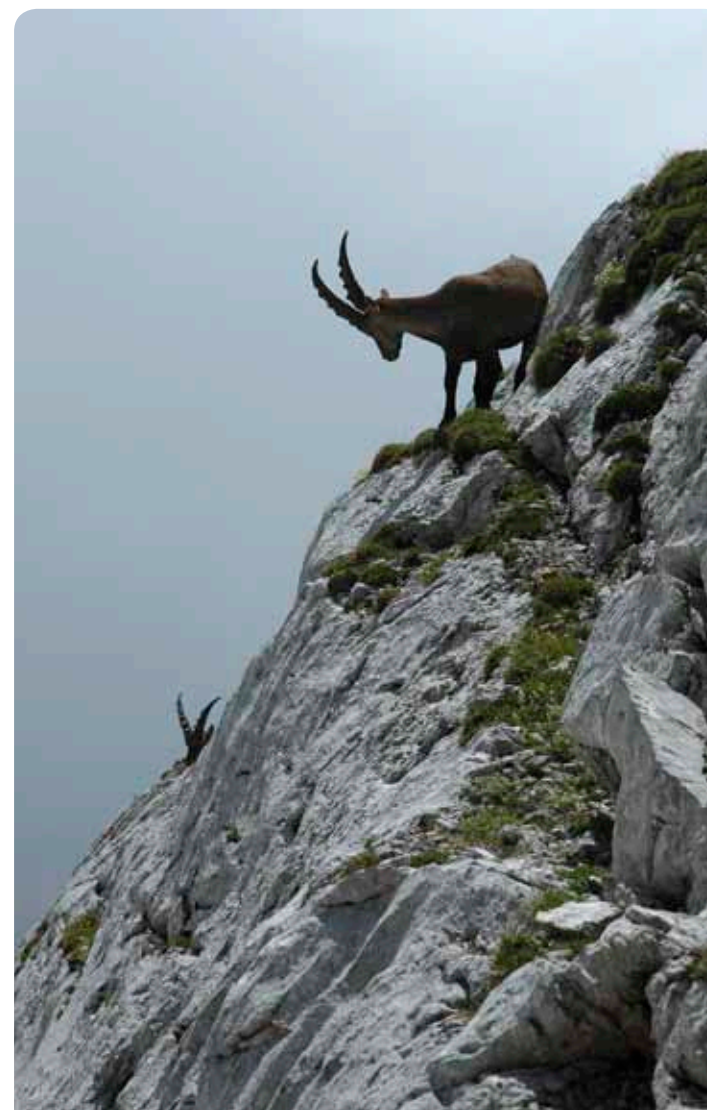
Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na: *Narodni svet FSR Slovenije*, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana
TRR **SI56-2420-1900-4608-820** Raiffeisen banka d.d. Maribor; sklic na 00 700-12
Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Dragi bratje in sestre!

Pa je spet tu jesen. Otroci so se obloženi s težkimi torbami zapodili skozi šolska vrata in upamo, da bodo teži knjig dobro pretopili v tehtno znanje. Mi malo starejši pa se ob jeseni vedno znova spomnimo, da za poletjem prihaja čas obiranja sadov, čas veselja in hvaležnosti, ko imamo po poletni živahnosti čas, da se spet umirimo in odložimo nakopičeno listje storilnosti. Naj vas tudi naš papirnati bratec pospremi v jesensko spokojnost.

A s šolo se ne ukvarjajo le otroci, vsa družba naj bi dihala skupaj z vzgojo in izobraževanjem naših mladih, to so vedeli že nekdaj. O tem lahko berete tudi v Bratu Frančišku. Predstavi se nam tudi Misijonska skupina Pridi. Na straneh FSR se sprehodimo na tabor in kongres, čaka pa nas tudi vabilo ob kapitulju. Vam je že kdo predlagal, da bi smeti kar pojedli? Kaj pa če to že počnemo? Tudi o tem lahko berete. Nadaljujemo s prebiranjem in razlago Rožic sv. Frančiška. S Camina se napotimo na Anino romanje, pa še po Baragovi poti in tudi v neznano. Skratka, obilica branja, poti in spominov za hladne jesenske dni, ko se malo manj potepamo, pa toliko raje ždimo na toplem z dobrim branjem v rokah.

Mir in dobro!
br. Jernej

Izobrazba skozi čas in kaj se iz tega lahko naučimo danes

Grški pojem v pomeni »izobrazba« v širšem pomenu, kot je slovenski: združuje intelektualno izobrazbo in hkrati vzgojo človekovega duha, torej intelektualne in duhovne vrednote človeka, ki je kot tak šele resnično izobražen ali bolje »kultiviran.« Ta kombinacija duhovnih in intelektualnih kvalitete je oblikovala ideal grške kulture, zajet v besedi *kalokagathia*, ki pomeni plemenitost izobraženega in kultiviranega človeka.

Prvenstvo moralnega nad intelektualnim oblikovanjem človeka je temeljna značilnost grškega izobraževanja. Enako velja za vzgojo: ko Grk govori o vzgoji, gre pri tem v temelju za moralno vzgojo. Poenostavljene stopnje v izobrazbi tedanjega otroka so bile od sedmega leta dalje učenje branja, pisanja in računanja na osnovni stopnji ter študij književnosti in jezika na srednji. Nazadnje so se posvetili retoriki in filozofiji, znotraj katere je imela glavno vlogo etika. Retorične vaje so imeli že na srednji stopnji, ko so morali po navodilu učitelja pripraviti pisno nalogo in govorni nastop po vseh retoričnih pravilih jasnega, argumentiranega in prepričljivega govora o kateri koli temi, kar pomeni, da so morali do zaključka svojega izobraževanja v osnovi poznati najrazličnejše predmete od zgodovine, prava in književnosti do filozofije, umetnosti in naravoslovja, ki so se jih učili po sokratski metodi

in jih niso spoznavali kot ločene predmete. Trije temeljni izobraževanja v Grčiji so bili književnost (znotraj katere je zbrano vso dotedanje pisno in ustno izročilo), lira (glasba) in palaestra (šport oziroma telovadba, ki je bila v vseh obdobjih neločljiv del izobrazbe).

Sedem splošnih znanosti antične izobrazbe so v srednjem veku imenovali »sedem svobodnih umetnosti«, povezanih v t. i. *trivium*

(lat. stičišče treh poti, križpot), ki je obsegal gramatiko, logiko in retoriko, ter *quadrivium* (lat. stičišče štirih poti), kjer so zaobsežene aritmetika, geometrija, glasba in astronomija oziroma kozmologija. V osnovi se ta shema opira na izobraževalni ideal klasične Grčije in Rima. Teoretično so jo oblikovali že v antiki, razvili pa so jo v 12. in 13. stoletju. Sam izraz »svobodne umetnosti« v srednjem veku ni

pomenil umetnosti, ampak veje znanosti, ki so jih poučevali v šolah tistega časa. Izraz svobodne umetnosti (*artes liberales*) je vzet iz položaja teh znanosti v antiki, kjer je pojem »svobodne umetnosti« obsegal izobrazbo, primerno za svobodnega človeka (lat. »liber« - svoboden), medtem ko so bile t. i. *artes illiberales* namenjene preživetju.

Quadrivium je bil priprava na študij filozofije, ki je veljala za nekakšen metaštudij, ki povezuje vse znanosti, in teologije, ki so ga študenti nadaljevali, ko so zaključili *quadrivium*. Več stoletij je bil model sedmih svobodnih umetnosti edini izobraževalni model.

V renesansi so med svobodne umetnosti vključili tudi slikarstvo, kiparstvo in arhitekturo, ki so v antiki veljale za obrti.

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja se je začelo t. i. gibanje za moderno klasično izobrazbo, ki je oživilo *trivium* kot model in metodo izobraževanja, ki jo danes uvajajo na različnih stopnjah. Moderna klasična izobrazba se razlikuje od mnogih izobraževalnih konceptov v tem, da raziskuje model preteklosti in se sprašuje, kakšna je bila izobrazba nekoč, katere knjige so uporabljali in kateri cilji so bili pomembni.

Dorothy L. Sayers v svojem eseju »Izgubljena orodja učenja« skuša odgovoriti na ta vprašanja in daje model, kako naj bi bila izobrazba oblikovana danes, pri čemer za osnovo jemlje srednjeveški model, ki ga sestavljata *trivium* in *quadrivium*. Sklicuje se na vrsto problemov v izobraževanju in vzgoji moderne časa ter meni, da bi se morali v vzgoji in izobraževanju vrniti na tisto točko, kjer smo izgubili izpred oči bistvo izobraževanja.

Ugotavlja, da so nekoč mladi prihajali na univerzo v zgodnejših letih ter bili samostojnejši in zrejši kot danes, ko se t. i. intelektualno otroštvo in adolescenca podaljšujeta v obdobje fizične zrelosti. Glavni argument, da se doba izobraževanja nenehno podaljšuje, je ponavadi ta, da je obseg znanja dosti večji, kot je bil v srednjem veku. Deloma je to res, meni Sayersova, deloma ne, ker se današnja mladina sicer res uči več predmetov kot nekoč, kar pa vedno ne pomeni, da tudi več ve: Mladina, ki konča šolanje, pozabi velik del naučenega, hkrati pa se tudi ne zna sama lotiti nekega novega predmeta.

Učenec vsak predmet obravnava kot predmet sam zase, ločen od ostalih, in ni sposoben videti povezav med njimi.

Med diskusijami v medijih lahko opazimo, kako pogosto govorniki ali pisci uporabljajo določen izraz napačno ali pa ga njihov sogovornik uporablja v povsem nasprotnem pomenu, kot je bil uporabljen prvotno. Napačno ali okorno izražanje ni le neblagglasno, ampak lahko vodi tudi k napačnemu razumevanju.

V javnih in zasebnih debatah ima marsikdo težave, ko mora odgovoriti na določeno vprašanje ali ko se mora spoprijeti z nasprotnikovimi argumenti in jih ovreči.

Sayersova trdi, da poglobljeno poznavanje zgolj ene stroke ne pripomore k temu, da bi se znašli tudi na drugem področju, saj intelektualne veščine, ki smo jih pridobili s svojo izobrazbo, niso nujno prenosljive na druga področja. Poleg tega vemo, kaj smo se naučili, pozabljamo pa, kako smo do tega znanja prišli. Zato je velika napaka izobraževalnih sistemov v tem, da se učencem v njih morda celo uspe naučiti posamezne predmete, ne naučijo pa se razmišljati oziroma se učijo vsega razen veščine učenja.

Pri srednjeveški izobraževalni shemi nas zanima predvsem prvi del, tj. *trivium* kot pripravljalno obdobje na *quadrivium*. Vključuje predmete oziroma veščine glede na stopnjo kognitivnega razvoja: gramatika, logika in retorika. To so orodja, s pomočjo katerih lahko analiziramo in obvladamo vsak predmet. **Trivium** kot metodologija torej obsega gramatikalno stopnjo, dialektično stopnjo in retorično stopnjo. Stopnje ne pomenijo učenja gramatike, logike in retorike, pač pa gre za metode poučevanja, kar pomeni, da se gramatika, dialektika in retorika ne poučujejo, kot poučujemo klasične predmete, pač pa so to metode,

katerimi obravnavamo druge predmete. Gramatika je sicer lahko predmet v smislu učenja nekega jezika (v srednjem veku je bila to latinščina). Širše gledano pa je jezik, tuj ali materni, medij, v katerem je izražena misel.

Obdobje učenja s pomočjo **gramatike** je v srednjem veku trajalo od 7. do 10. leta in je tedaj pomenilo učenje jezika, predvsem grščine in latinščine. Večina učenja je bila namenjena učenju in pomnjenju gramatikalnih struktur. V najzgodnejših letih ima namreč otrok veliko naravno sposobnost pomnjenja ogromnih količin podatkov, tudi če še ne razume njihovega pomena. To je čas, ko se otrok nauči faktografske podatke in osnove: poštevanke, zemljepisne podatke, datume, dogodke, rastlinsko in živalsko klasifikacijo ter vse, kar zlahka ponavlja in absorbira. Učenje na pamet mu ne predstavlja nobene težave, zlahka si zapomni oblike in videz predmetov, dolgo besedilo v verzih ipd.

Najprej so se učili tuj jezik, ne le osnovne sporazumevalne fraze, pač pa strukturo jezika, zatem pa so skušali obvladati pravilno rabo: definirati pojme, tvoriti povedi, postaviti argument in odkrivati napake v argumentiranju.

Danes v praksi to pomeni učenje jezika, ki pa mora biti jezik pregibnih oblik (sklanjatve, spregatve), ker je gramatikalna struktura takega jezika analitična in zahteva izurjenost v logiki. Šole s klasičnim programom dajejo prednost latinščini in grščini z argumen-

tom, da vsaj osnovno znanje teh jezikov za polovico zmanjša napor pri učenju katerega koli drugega predmeta (je ključ za besedišče in strukturo romanskih jezikov, za strukturo germanskih jezikov, za terminologijo vseh znanosti, za književnost sredozemskega prostora z vsemi zgodovinskimi viri). Učenje latinščine in grščine je treba začeti čim bolj zgodaj, ko si otrok osnovne jezikovne oblike zapomni brez težav.

V drugem obdobju, ki je bilo namenjeno **logiki** in v modernem klasičnem izobraževanju, trajalo pa je od 11. do 14. leta, otrok začne razmišljati abstraktno, razumevati naučeno in razumsko postavljati vprašanja, ki temeljijo na informacijah gramatikalnega obdobja. Začne se spraševati, zakaj, ne le kaj, ločevati med pravilnimi in napačnimi trditvami in argumenti. Išče vzroke stvari in njihove učinke, razmerja med posameznimi trditvami in zna povezati dejstva v logični okvir. Njegov osebni razvoj zaznamuje

ugovarjanje, nasprotovanje avtoriteti in včasih hoteno napačno razumevanje. Če sta glavni dejavnosti prvega obdobja opazovanje in pomnjenje, je osrednja dejavnost tu mnogostransko sklepanje. V prvem delu je bila ključna vaja latinska gramatika, tu pa je formalna logika. V tem se bistveno ločita sedanjosti in pretekli učni program; zanemarjanje formalne logike je po mnenju zagovornikov klasične izobrazbe vzrok za mnoge napake in pomanjkljivosti v mišljenju, izražanju in predstavljanju argumentov, ki smo jih navedli na začetku.

Kako poteka učenje logike in kaj mu služi za gradivo? Ker učenec pri učenju jezika že obvlada besedišče in morfologijo, se zdaj lahko osredotoči na skladnost in analizo (tj. logična zgradba govora) ter na izražanje (kako oblikovati svoj govor tako, da bo v skladu z našimi mislimi).

Pri tuji in domači književnosti napreduje od pripovedi in pesništva k esejistiki: uči se

pisati esej in kritiko. Veliko učnih ur ima obliko debate. Učitelji so v njih tutorji, ne pa viri »pravilnih odgovorov« na velika vprašanja, ki že sama znotraj znanosti nimajo enotnega mnenja. Ravno tako so lahko tutorji starejši, malo bolj izkušeni učenci. Namesto posameznih nastopov ali nastopov v zboru imajo tu prednost dramske predstave s posebnim poudarkom na predstavah, kjer se znotraj drame pojavlja argumentiranje.

Tretje obdobje predstavlja učenje s pomočjo **retorike**. Traja od 14. do 16. leta, za otrokov razvoj je značilno, da skuša izraziti samega sebe in postavlja sebe v središče ter da hoče biti neodvisen. V učnem procesu preide od logičnega zaporedja argumentov k učenju veščine, kako jih predstaviti v prepričljivi in estetski obliki ter združiti naučeno.

V srednjeveškem učnem sistemu je moral učenec ob koncu programa sestaviti tezo v zvezi z določeno temo, ki si jo je izbral sam ali pa mu jo je določil učitelj, ter nato svojo tezo braniti pred kritikami nasprotnikov. Dotlej je moral obvladati pisno izražanje v obliki eseja, jasno, razumljivo in prepričljivo govoriti pred občinstvom, reagirati hitro in racionalno na nasprotnikove argumente ter odgovarjati na nepredvidena vprašanja.

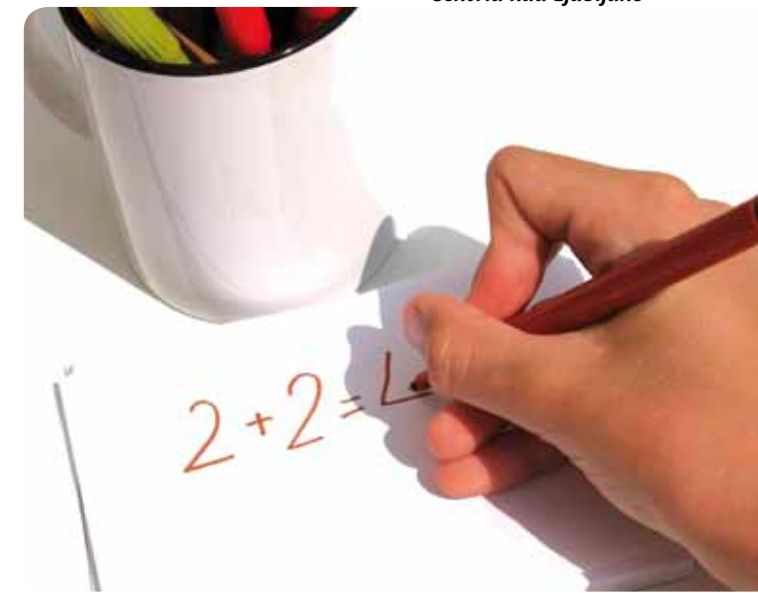
Študij retorike zahteva določeno svobodo v predmetniku: učenca, ki kaže nagnjenost za specializacijo v določenem predmetu, je treba k temu spodbujati. Ko namreč obvlada orodja učenja, lahko študira karkoli. Šole z modernim klasičnim izobraževalnim sistemom poudarjajo poglobljeno učenje dveh ali treh predmetov, ostali predmeti pa so v manjšem obsegu in so namenjeni temu, da se učenec ves čas zaveda medsebojne povezanosti celotnega znanja. Če logika pokaže na

medsebojne odnose med predmeti, potem retorika pokaže, da je znanje oziroma védenje eno. Zato morajo učenci, ki se specializirajo za matematiko ali druge naravoslovne vede, obvezno imeti tudi pouk humanističnih predmetov in obratno.

Sayersova zaključuje esej z ugotovitvijo: »Smisel poučevanja je v tem, da naučimo človeka, kako naj se sam uči; vsakršno poučevanje, ki tega ne doseže, je zaman. Njegov cilj je dijak oziroma študent, ki zna razmišljati, je vedoželjen in samozavesten.«

Moderno izobraževanje se osredotoča na poučevanje posameznih predmetov, opušča pa sistematično učenje metod razvijanja mišljenja, argumentiranja in izražanja, ki naj bi se jih učenec naučil mimogrede. V srednjeveškem modelu izobraževanja se je učenec najprej naučil uporabljati orodja učenja, pri tem pa mu je kateri koli predmet služil za snov, s pomočjo katere se je izuril v posamezni veščini, dokler ni ta postala njegova druga narava.

*Dragica Fabjan Andrišakos,
Škofjska klasična gimnazija,
Šentvid nad Ljubljano*

Misijonska skupina Pridi

Ob besedi »misijon« sem kot otrok vedno pomislila na Afriko, na revščino in na ljudi, še posebno lačne otroke, ki potrebujejo pomoč. Nato pa sem se pred šestimi leti srečala z misijonsko Pridi in se jeseni leta 2006 odpravila na svoje prve »misijonske dneve« na Dunaj.

Misijonska skupina Pridi se je začela na Koroškem leta 2002. Nekaj punc je želelo polepšati praznike bolnikom in ostarelim v domovih in bolnišnici na Koroškem, nato pa se je iz tega razvila ideja o misijonskih dnevih. Jeseni 2002 se je tako skupina mladih skupaj s p. Brankom Cestnikom prvič odpravila na Dunaj, misijonarit in pet na ulice.

Verjetno se sprašujete, kaj misijonski dnevi sploh so. Zame so vsakič znova bili posebni in edinstveni (udeležila sem se petih). Na njih sem spoznala, da je »misijon« neskončno več kot zgolj socialna pomoč pomoči potrebnim. »Osnovne sestavine« vsakih misijonskih dni

so tri: *duhovna poglobitev* udeležencev ob pripravljenem programu (doslej smo se v duhovnost poglobljali ob Frideriku Baragi, Noetu, Pavlu, materi Tereziji, Cirilu in Metodu, ob blagih ...), *zbiranje denarja za misijonske dežele s petjem na ulici* (in s tem tudi oznanjanje, da smo mladi, veseli kristjani, saj pojemo – in plešemo – večinoma mladinske duhovne pesmi, v katerih odmeva »aleluja«, ob tem pa delimo listke z Božjo besedo v jeziku dežele) ter *druženje mladih*. V preteklih 10 letih smo tako v jeseni obiskali kar nekaj

večjih evropskih mest: Prago, Milano, Bratislavo, Dunaj, Bruselj, Innsbruck, Stuttgart, Trst, Zagreb, Regensburg ...

Z leti pa je misijonska skupina Pridi rasla, se razvijala in širila tako v številu članov kot v številu dejavnosti. Skupina se je sicer res začela na Koroškem, vendar so se nam v preteklih letih pridružili tudi mladi iz drugih regij. Dejavnosti, ki zapolnjujejo celotno leto, so precej raznolike: duhovne vaje, pričevanja pri mašah, decembrski misijon na Čopovi ulici v Ljubljani, misijonska izkušnja v Albaniji (poleti leta 2007 in 2010), »delim-dobim« srečanja (deljenje Božje besede), neformalna

druženja, Prididitve (dobrodelna prireditve), delovne akcije in še kaj bi se našlo.

Ena od naših značilnosti je, da sami vodimo skupino. Imamo tri koordinatorje, duhovne asistente (trenutno so to s. Teresa Cachot FMM in bratje kapucini) in skupino 'Pridi

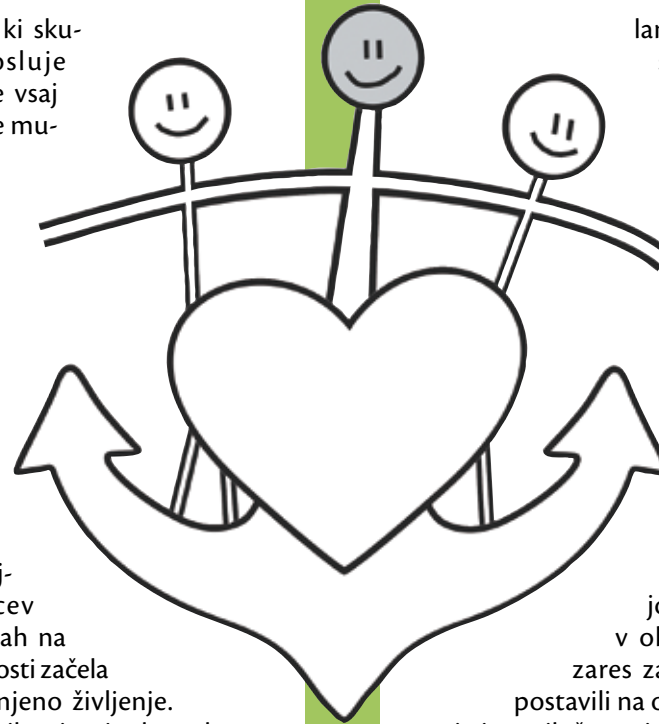
voditeljev', ki vodimo vse dejavnosti, ki potekajo v skupini – večino jih načrtujemo že na letnem načrtovanju v začetku julija za celotno prihajajoče šolsko oziroma pastoralno leto. Na prvem teh načrtovanj smo zapisali statut misijonske skupine Pridi, ki smo ga pred tremi

leti dopolnili s poslanstvom, ki najbolj jasno izraža to, kar želimo živeti: »Smo mladi kristjani, ki preko druženja in oznanjanja Kristusa z različnimi dejavnostmi odgovarjamo na zaznane potrebe in s tem osebno in duhovno rastemo ter v sebi prepoznavamo misijonsko poklicanost – živeti evangelij v vsakdanjem življenju.«

Večji projekt, ki skupino zelo zaposluje že dve leti (in še vsaj eno nas bo), pa je muzikal »Svinčnik Zanj, muzikal o materi Tereziji«. Želja, da bi pripravili muzikal o materi Tereziji je bila v skupini že dolgo prisotna, v šolskem letu 2009/10 pa smo začeli željo spreminjati v dejanja. Manjša ekipa Pridijevcev je ob duhovnih vajah na temo njene duhovnosti začela s poglobljanjem v njeno življenje. Naslednji korak je bilo pisanje dramskega besedila in pisanje glasbenih delov. V

lanskem šolskem letu je sledila vaja, vaja in vaja – bend, igralci in vse 'spremljevalno osebje' (okoli 30 mladih) so se celo leto pripravljali na eno – na premiero. V tem letu, ko se spominjamo 15. obletnice smrti matere Terezije in ko praznujemo 25 let prihoda sester misijonark ljubezni – sester matere Terezije – v Slovenijo, se bo drugi vikend v oktobru na Koroškem zares začelo. Muzikal bomo postavili na ogled. Naj že zdaj izkoristim priložnost in vas vse povabim, da skupaj z nami odkrivате kako je bila mati Terezija »svinčnik v Božjih rokah« in kako smo lahko tudi mi danes svinčniki Zanj. Več informacij o muzikalu in datume predstav po Sloveniji pa najdete na spletni strani www.svincnikzanj.si

Misijonska skupina Pridi je pomemben del mojega življenja. Izkušnja misijona v Albaniji,

petja na ulicah, pripravljanja muzikala me je pripeljala do najpomembnejše izkušnje v mojem življenju – do osebne izkušnje srečanja z Jezusom.

Rozalija Pavše

Darovi za revijo Brat Frančišek Dragi bratje in sestre!

Kaže, da ste med počitnicami kar malo pozabili na našega papirnatega bratca, saj se je darov za njegovo podporo nakapljal malo. Hvaležni vam bomo, če boste Brata Frančiška tako podpirali, da ga bomo lahko še naprej izdajali.

- 170 € Vida Podgorelec
- 107 € KB FSR Šenčur
- 50 € Šolske Sestre Trst
- 50 € Janja Sabo Bubanja
- 40 € FSR KB UL. MAKSIMILJANA
- 40 € Marijino Oznanjenje – n.n.
- 20 € Emica Vnuk
- 20 € Kristina Kovse
- 20 € Brigita Ovcar
- 20 € Boris Markež
- 20 € Vera Golob
- 10 € Alojz Goličnik

Romanje, ki pusti pečat

Na tem svetu smo romarji in popotniki. Velikokrat smo si že povedali ta stavek in ga tudi prebrali. Pove nam, da je za nas kristjane ta svet minljiv in da resnično živimo samo nekaj let, ki so nam podarjena, da potujemo in romamo ter ob tem doživljamo takšne in drugačne dogodke, dogodke, ki so bežni, in dogodke, ki se nam zasidrajo v spomin, pustijo sled ali celo močan pečat. No, o dogodku, ki je pustil v meni pečat, želim napisati nekoliko več misli. Ta dogodek se imenuje romanje po poti velikega Slovenca, misijonarja Friderika Ireneja Baraga.

Mislím, da je ta veliki Slovenec poznan, vsaj nam kristjanom, še posebno vsem tistim, ki se nekoliko zanimamo za misijonsko dogajanje med Slovenci v zgodovini in tudi danes. Za Barago bi lahko zapisali, da je bil eden prvih pogumnih Slovencev, ki se je podal na dolgo pot čez ocean in na drugi celini pustil močan, neizbrisen pečat misijonarstva in tudi slovenstva.

Kdo je bil Friderik Irenej Baraga?

Rodil se je v Mali vasi v župniji Dobrnič, kjer je bil tudi krščen, tako kot naš pokojni ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Njegov oče je kupil grad, kjer je Baraga tudi prebival, vendar ne dolgo. Imel je še sestri Amalijo in Antonijo. Bil je zelo nadarjen in bister otrok, zato je z lahkoto in odliko izdeloval šole. Preko osnovne in srednje šole je prišel na pravno fakulteto na Dunaj, ki jo je uspešno končal. Tam se je srečal z danes že razglašenim sve-

tnikom redemptoristom Klemenom Dvoržakom, ki je bil njegov spovednik in tudi dober prijatelj. Prijatelj Baraga ni imel veliko, so pa bili tisti redki toliko bolj pomembni in so pustili močno sled v njegovem življenju. Ob vsem nabiranju znanja je ostal iskren in goreč vernik, ki je krščansko življenje vzel še kako zares. V sebi je začutil duhovniški poklic, zato je prosil za sprejem v ljubljansko bogoslovno semenišče, kjer so ga z veseljem sprejeli in škof ga je tudi kmalu posvetil, saj je v Frideriku videl zelo pogumnega moža in izdelanega vernika. V duhovniški službi je kot kaplan deloval na dveh župnijah, v Šmartinu pri Kranju in v Metliki v Beli krajini. Povsod se je izkazal kot zelo goreč dušni pastir pri pridiganju in spovedovanju ter ljubezni do bližnjega, še posebno do vseh ubogih in revnih. Skoraj vse, kar je dobil, je razdal, tako da se je večkrat s pastoralnega obiska vrnil bos in na pol oblečen. Mnogi sobratje, župniki in kaplani, ki jim je bil dan v pomoč, ga niso razumeli, še posebno pa so mu zavidali in mu bili nevoščljivi, ker je imel precejšen uspeh med ljudmi. Zato je doživljal veliko bridkih besed, podtikanj in drugih nevšečnosti, kar je vse prenašal z dobro voljo in veliko ljubeznijo. V Metliki mu je prišel v roke listič, na katerem je bilo vabilo ameriškega škofa, da išče duhovnike misijonarje za delo med Indijanci. Ko je Friderik Irenej Baraga to prebral, je v srcu začutil, da je prav on poklican, da gre med te ljudi, saj je imel izreden čut za vse uboge in zatirane, še posebno pa za ljudi, ki niso poznali evangelija. Napisal je prošnjo škofu za odhod v misijone med Indijance, na katero je čez nekaj časa dobil pozitiven odgovor. Tako se je z ladjo podal na pot in po dolgi vožnji konec leta 1830, star 33 let, prispel v Ameriko. Zelo hitro se je lotil dela med Indijanci: postavljajl majhne cerkvice, šole, predvsem pa se je trudil graditi Božje kraljestvo preko zakramentov, ki jih je delil. Gorel je za Kristusov evangelij in nobena ovira – na primer izredno velike daljave ali hud mraz – mu ni bila prevelika, da se ne bi podal

na pot in oznanjal evangelij odrešenja. Bil je poliglot, saj je obvladal veliko jezikov, med drugimi se je naučil tudi dveh jezikov Indijancev, očipvejščine in otavanščine, saj je prav med tako govorečima plemenoma največ deloval. Indijanci so ga vzljubili in ga zelo spoštovali. Zanje je napisal tudi slovnico in slovar. Bil je neumoren garač in velik molivec pred Gospodom, vstajal je že ob treh zjutraj, da je tri ure molil, potem pa deloval do poznih večernih ur. Ob koncu njegove krajše predstavitve naj omenim še njegovo asketsko držo: veliko se je postil, ni pil alkohola in zadnja leta pred smrtjo ni več užival mesa. Oboje zato, ker je videl, koliko gorja so beli ljudje, ki so prihajali med Indijance, naredili s prodajo alkoholnih pijač, divjim lovom na živali in trgovanjem z živalskimi kožami. Baragovo življenje je imelo resničen pečat svetništva in vredno ga je poznati in se česa iz njega naučiti. Zato je romati po poteh Friderika Ireneja Barage resnično velik in milosten dogodek za vsakega, ki se ga udeleži. Sam sem si želel na to pot, odkar sem pred 16 leti prvič obiskal Ameriko, v Baragove kraje pa mi ni bilo dano priti.

Odšli smo na pot

Potem ko sem napisal prošnjo za sobotno leto, leto, ko sem oproščen večjih pastoralnih obveznosti in služb, in sem dobil prošnjo pozitivno rešeno, sem začutil, da se mi želja poromati po poteh Friderika Ireneja Barage more uresničiti. Bratstvo na Brezjah, kjer zdaj živim, sem prosil, ali se lahko udeležim tega romanja. Bratje so dovolili in tako je bila odprta pot, da ponovno stopim na ameriško celino, tokrat tudi kot romar. S tem se je strinjala tudi moja provinca, ki je dala zadnji pozitivni glas, da lahko grem. Prijavil sem se na Društvo prijateljev Svete dežele, ki je organiziralo to romanje, in se tako pridružil skupini 34 romarjev, ki smo se v zgodnjih jutranjih urah 16. septembra 2011 podali na več tisoč kilometrov dolgo pot. Z avtobusom najprej do letališča v Benetkah in nato do Pariza, kjer nas je velika jeklena ptica Air France popeljala v Ameriko, v vlemesto New York. Žal zaradi resnih bolezenskih težav ni mogel z nami poleteti tisti, ki je to romanje do potankosti zrežiral in nam tudi pripravil priložnostna skripta, s kateri smo lahko sledili vsakodnevnim poti. Priletel je za nami čez en te-

den. Temu možu je ime Franci Jereb, po poklicu je splošni zdravnik in deluje v zdravstvenem domu Idrija. Ameriko ima rad in jo zelo dobro pozna že iz študentskih let. Za duhovne spodbude in ostale podrobnosti je skrbel komisar za Sveto deželo p. Peter Lavrih, poleg njega sva bila še dva duhovnika, g. Vinko Podbevšek, župnik v Nevljah in dekan kamniške dekanije, ter jaz, p. Krizostom.

Dva dni v New Yorku

Prvi dve noči smo prenočili na jugovzhodnem vogalu Centralnega parka, ki je srce Manhattana. Park je zelo velik, poln jezerc, zelenja, skal in raznih sprehajalnih poti. Njujorčani ga imajo zelo radi, v njem preživljajo prosti čas, prirejajo piknike na tratih in se radi rekreirajo: vse polno je tekačev, kolesarjev in sprehajalcev štirinožnih živali. Hotel, kjer smo prenočevali, je bil precej slab, mislim, da najslabši od vseh, v katerih smo bili; tudi skromni zajtrk, na katerega smo čakali po pol ure in več, je kazal vse kaj drugega kot Ameriko. Res pa je, da je bil hotel sredi mesta in smo tako imeli zelo primerno izhodno točko za ogleda. Na Kennedyevem letališču v New Yorku nas je pričakal prijazen šofer Gregor, ki nas je s precej starim avtobusom prevažal po Manhattanu in naprej do Marquette, kar tri četrtine načrtovane poti. Po šoferjevi zaslugi smo se res hitro popeljali po New Yorku in vi-

deli velike ulice, ograjene z nebotičniki. Pot pa nam je predstavil izvrsten poznavalec življenja v 20-milijonskem mestu, turistični vodnik po rodu iz Srbije. V svojem domačem jeziku, nam dobro znanem in razumljivem, je govoril kot navit. Pri vsaki stolpnici je vedel zgodbo o kakšnem človeku, ki tam biva, kako veliko stanovanje ima, koliko denarja in tudi kdo je bil z njim ali je trenutno pri njem; ob vsem govorjenju pa je povedal še kakšno srbsko šalo – težko je opisati doživetje tega vodiča. Morda bi potrebovali še kakšno uro, da bi videli še kaj več, vendar se nam je New York močno vtisnil v spomin. Tudi naša slovenska cerkev Svetega Cirila in Metoda, ki letos praznuje 95-letnico. Prvi dan nas je prijazno sprejel p. Tadej Strehovec, ki je nadomeščal župnika p. Krizologa, ta pa se nam je pridružil naslednji dan, ko nam je po nedeljski sv. maši predstavil župnijo in dogajanje v njej. Cerkev in hiša ob njej, kjer stanuje župnik, sta bili pred leti lepo obnovljeni.

Iz New Yorka preko New Jerseyja do glavnega mesta Washington

New York in New Jersey, ki je počitniška država Američanov, loči velik most, poimenovan po nekdanjem županu New York Citya Verrazzanu. Preko njega smo se popeljali in kmalu ugotovili, da so velike nebotičnike zamenjale manjše zgradbe. Ob obali, ki spominja recimo

na jadransko, smo se ustavili v Atlantic Cityju, ki je mesto, polno najrazličnejših igralnic in zabavišnih klubov, trgovin in lokalov za preživljanje nočnega časa. Čeprav smo se ustavili le za eno uro, smo zaslutili, da je v tem mestu resnično »noro«. Ko smo zapustili igralniško mesto, smo odšli preko Philadelphie do Baltimora. Philadelphia, po naše Bratoljubje, je veliko mesto – ime je dobilo po bibličnem mestu s tem imenom na mestu današnje jordanske prestolnice Aman; ustavili smo se v tamkajšnji stolnici Svetega Petra in Pavla, ki je letos dobila novega nadškofa, Indijanca – kmalu bo prvi kardinal tega rodu – in bili priče slovesnosti umeščanja novih organistov: v izredno veličastni stolnici je bilo slišati zelo lepo petje. V Baltimoru smo prenočili in si drugi dan ogledali zelo velik in lep akvarij, predstava delfinov pa je zaradi pomanjkanja časa izpadla iz programa. Tisti dan je bilo potrebno priti še do Washingtona, kjer smo si ogledali veliko cerkev Brezmadežnega spočetja, v kateri so številne narodne kapele, posvečene Materi Božji, tudi slovenska kapela Marije Pomagaj, kjer smo imeli sveto mašo. Po obisku te cerkve smo se odpeljali do frančiškanske cerkve Božjega groba, ki pripada kustodiji Svete dežele. Ta biserček resnično predstavlja Sveto deželo in Assisi v malem, tako po notranji kot zunanji ureditvi. Na izredno lepem in skladno urejenem kraju si moreš dobro odpočiti in naučiti

duha. V Washingtonu smo si naslednji dan ogledali še znamenito pokopališče Arlington, kjer je pokopan nekdanji predsednik Kennedy, in tudi grobnico neznanemu vojaku z menjavo straže. Številna letala, ki so letela nad nami, so kazala na bližnje letališče. Okrog najbolj znamenitih stavb v Washingtonu je potekalo ogromno prenovitvenih del, tudi Belo hišo so prenavljali, tako da smo si vse ogledali bolj iz avtobusa. Peš smo obiskali samo spomenik predsedniku Lincolnu in spomenik vojakom v korejski vojni.

Zapustili smo Washington in se popeljali do Pittsburgha

Pot je bila zelo dolga in polna klancev, ki jih je avtobus premagoval s precejšnjo težavo in zaradi tega smo izgubili kar nekaj ur. Nismo šli v Johnstown do cerkve sv. Terezike in še kam drugam, kar je pisalo v naših skriptih. Peljali smo se mimo velikih koruznih polj, kjer je bila v 19. stoletju velika bitka med Severom in Jugom. V bližini Pittsburgha smo obiskali Idričanko Marijo in njenega moža Žirovca, ki sta nas prijazno sprejela in nam pokazala nekaj zanimivosti: naselje, ki ga je gradil s svojim podjetjem mož, slovenski klub, kamor smo odšli na druženje, in naslednji dan središče SNP – Slovenske narodne podporne jednote. Videli smo zelo lep muzej slovenske kulture

in običajev ter raznovrstnosti slovenskih pokrajin. Slovenske besede pa je bilo malo slišati. V mestu Pittsburghu smo se peljali mimo znamenite univerze, ki je povezana tudi z ljubljansko; ustavili smo se na razgledni točki, Washingtonovem hribu nad mestom, in šli pozdravit Jezusa v katedralo Svetega Pavla. Preden smo nadaljevali pot proti severu, smo se ustavili še pri sotočju dveh rek v reko Ohio, kjer so nas pozdravile številne kanadske gosi. Pot nas je nato vodila do slovenskega rekreativnega središča SNPJ, kjer lahko preživljajo počitnice in kjer tudi stoji velik muzej slovenski kulturi. Vsi ti kraji pričajo, da je bilo tod okrog pred leti veliko Slovencev, danes jih je z vsako generacijo seveda manj. Zaradi pomanjkanja časa nismo videli ljudstva Amišev, ki živijo brez elektrike in drugih sodobnih pridobitev po skoraj samostansko strogih pravilih.

Srečanje z Slovenci v Clevelandu

Iz Pittsburgha nas pot vodila v eno najbolj slovenskih mest v Ameriki, Cleveland. Večerno mašo smo imeli v cerkvi Marijinega vnebovzetja, naslednje jutro pa v cerkvi sv. Vida, obe cerkvi sta slovenski. Mimogrede, po radiu Ognjišče iz teh dveh župnij redno poroča Tone Ovsenik. Povsod nas je prijazno sprejel domači župnik. Prvi večer smo imeli večerjo z domačo hrano v središču hrvaške skupnosti, ki je izredno lepo in mogočno, pa tudi Hrvatje so se po zadnji vojni na Hrvaškem močno okrepili in pomladili. Slovence načenja starost, selitev na rob mesta in ob vsem tem močna asimilacija, torej jih je vedno manj. Pri eni maši je ministrirala ministrantka v beli halji, stara preko 80 let. Tamkajšnji župnik pa nam je povedal, koliko žalostnih trenutkov spremlja to

slovensko skupnost, ki pa se ne da. Domača glasba in jedaja je dala pravi pečat prvemu večeru, naslednje jutro pa obisk velikega središča Slovencev v Clevelandu, ki je potrebno temeljite prenove, saj je že staro, nekako tako kot opisana ministrantka. Vendar je zagnanost Slovencev razvidna iz izredno velikih in lepo urejenih cerkva; žal so morali eno cerkev pred leti zapustiti in jo prodati, ker je škofija tako odločila. Nekaj iz te cerkve hranijo v cerkvi Marijinega vnebovzetja. Okolje cerkve Svetega Vida pričajo slovenska imena ulic in raznih trgovin, da so tod resnično živeli sami Slovenci, danes pa so se tu naselili ljudje iz črne Afrike, Slovenci pa so odšli v predmestje Clevelanda.

Se nadaljuje ...
p. Krizostom Komar

Franciškov tabor PB FSR Maribor

Minilo je leto in bratje in sestre FSR smo se zbrali na našem vsakoletnem taboru pri Svetem Duhu na Ostrem vrhu. Priromali smo k Njemu, ki nam daje milost, mir, ljubezen. Geslo letošnjega tabora se je glasilo: **Franciškov – smo za življenje!!** Zbrane nas je v dvorani tamkajšnjega gostišča pozdravila predsednica bratstva s. Andreja in nas tako z besedo popeljala na pot skupnega druženja v pesmi, molitvi in besedi. V pričevanjskem delu nas je nagovarjal, skupaj s povezovalcema s. Renato in br. Jožetom p. Tarzicij Kolenko. Ob tem nam je dajal različna vprašanja strnjena v eno samo: **Franciškov – smo za življenje!!** Jasen odgovor na to vprašanje mora najti vsak sam (kdo pa ni za življenje?). Odkrivali smo, kako pomembno je približati življenje Jezusu in s tem Bogu. Biti vesel kristjan, se podarjati drug drugemu. Deliti medsebojno pristno bratsko ljubezen in tako živeti v svetu, v katerem lahko preko nas zavladata sloga in mir. Mir, ki ga je poznal sv. Frančišek kljub številnim preprekam. Dajati ljubezen – da, sveti Frančišek je to zmožel. Nekaj časa smo posvetili pogledu v preteklost – od Prašnikarja do Slomška in J. Kreka – z besedami g. Aleša Primca. Za kulturni del pa je poskrbel naš dobro znani pater Janez Ferlež. Med našim prijetnim druženjem se je cerkva ovila v meglo, veter in dež. Medtem smo napolnili še naše prazne malhe s toplo

enolončnico, vmes pa je deloval Sveti Duh in prišla je modra odločitev: nadaljevanje bo v mariborski stolnici, ob blaženem A. M. Slomšku. Na poti do Maribora nas je spremljala mati narava. Oko je lahko opazovalo njeno lepoto in moč. Nagovorjene ob Slomškovem grobu nas je povezovala molitev serafinskega rožnega venca, ki se je nadaljevala s sveto mašo, ki jo je vodil provincial p. Milan Kos. Napolnjeni z milostmi Svetega Duha enkrat za vselej Bogu izročimo naša življenja. Dovolimo mu, da bo lahko delal dobro za vse nas. Tako je storil sveti Frančišek, tako so delali svetniki, ne glede na leta in stan. Bog je naš. On nas spreminja, bogati, varuje. Bog ne pozna šibke vere, On sam je Trdnost, Pot, Moč, Ljubezen. Vse to nam je dokazal na našem taboru. Si opazil-a? Če si, reci skupaj z mano, po Božji milosti se vidimo naslednje leto, na istem mestu. Do takrat pa: Ko bom šel na pot, bom iskal Njega. Odprt za dar Svetega Duha naredim korak v nov dan. Kakor sveti Frančišek hočem posnemati Jezusa. Hočem biti poslanec bratskega življenja, hrepenim po Gospodovem Duhu, po Njegovi sveti dejavnosti. Razodetje Očeta je luč, ki me vodi k Njemu. Je pot, na kateri nisem sam. Na tej poti ne omagam. V veselju in trpljenju želim, kakor sveti Frančišek, ostati zvest obljubi. Užil bom besedo Očeta, živel po njej in iz nje. Z brati in sestrami bom gradil občestvo. Z njimi bom postal eno v Svetem Duhu. Hvaljen bodi, moj Gospod, jaz, tvoj otrok, se veselim s Teboj, ki si me poklical na pot življenja. Amen. Mir in dobro.

Jasna Žabota FSR, KB Sv. Jurij, Ptuj

Prvi evropski kongres FRAME in FSR v Lisieuxu

Od 9. do 15. julija 2012 je bil v Lisieuxu v Franciji prvi evropski kongres FRAME in FSR. Udeležili smo se ga bratje in sestre iz 35 evropskih držav ter člani predsedstva CIOFS-You Fra. Tudi sedem udeležencev iz Slovenije se nas je v nedeljo zbralo v Ljubljani pri bratih frančiškanih na Viču in od tam nadaljevalo vožnjo proti našemu cilju. Na srečanjih pred kongresom smo si razdelili naloge in zadolžitve, vse pa še dodelali med potjo, saj je bila dovolj dolga. Vozili smo se približno 20 ur s postanki, seveda tudi ponoči, kjer spoznaváš obcestna počivališča, klopce, na katerih zajtrkuješ, večerjaš ali pa samo predahneš, zadiháš in vse ostalo potrebno na poti. Kljub ne ravno najbolj udobni vožnji je bilo vse v redu. Opazovali smo lepo obdelana polja, jezera in – ne boste verjeli, še sončni zahodi so bili lepši kot sicer. Izmenjuje so vozili trije šoferji: br. Vlado, Sandi in Helena. Malo je bilo trenutne zbezanosti skozi vožnjo v Parizu, saj je našemu GPS-u »zakuhalo«, a konec dober, vse dobro. Končno smp prispeli v pol hladnejšo pokrajino Normandijo, 18 °C.

Ob prihodu smo se porazdelili po sobah, mladi pa v bližnji stavbi tik ob naši – »framaško« udobje. Prejeli smo gradivo za kongres in kar kmalu začeli z delom. Vodilo kongresa je bila misel iz Lukovega evangelija: *Odrini na globoko .. Duc in altum* Lk 5,4, napisana povsod, kjer smo bili v času kongresa. Kar takoj smo se spoznali z več brati in sestrami, si pomagali tudi z rokami, če je bilo potrebno, in našli smo skupni jezik,

tako da jezik res ni bil ovira. Posebnost tega kongresa je bila, kot je poudarila generalna ministrica Encarnacion de Pozo, da je potekal v treh jezikih, francoščini, italijanščini in angleščini, in da smo se vsi sporazumeli, saj se je navadno dogajalo le v enem jeziku.

Prvi dan smo si ogledali mesto in hkrati spoznavali sv. Tereziko. Zvečer smo imeli mašo v katedrali sv. Petra, kjer je maševal p. Ivan Matić in pridigal v angleščini. Nato je sledil spoznavni večer. Vsaka država je imela na razpolago približno pet minut, da se predstavi, najsibo s pesmijo, plesom, skečem, običaji in čemer koli zanimivem o svoji deželi. Občudovanja in vse pohvale vredno je bilo, kako so francoski *framaši* vodili vse

te zabavne večere, saj so bili polni humorja, navdušenja, smeha, skratka polni Frančiškovega veselja.

V torek smo se po jutranji molitvi v kapeli in zajtrku, kot tudi vsak naslednji dan, zbrali v dvorani. Pozdravili in nagovorili so nas koordinator JUFRe p. Oliver, generalna ministrica Encarnacion de Pozo ter predsednica francoske Frančiškove mladine, ki je imela pred tem nezgodo z nogo, a je kljub temu z berglami odrinila skupaj z nami na globoko. Koordinator in predsednica sta poudarila, da je namen tega kongresa preprost, predvsem pa naj deluje po Svetem Duhu. Ni pomen v velikih projektih, ampak naj se ljubimo, poslušamo, učimo drug od drugega, se razumemo. Sveti

Duh nam bo pomagal razumeti različnost in hkrati slediti spremembam, ki jih bodo oblikovale nove kulture. Te so večkrat napačne in je treba na to odgovoriti. To se bo seveda razširilo po krajevnih bratstvih vse Evrope. Naj se nikar ne bojimo, saj je Jezus povsod, tudi v gospodarstvu. Zelo pomembno je spodbujati bratstva, v mnogih krajih sveta so razmere katastrofalne, pa vendar nas Gospod tudi spodbuja, da jih sprejmemo in nanje dobrohotno odgovorimo. Nikogar ne izločajmo, predvsem pa sprejemajmo mlade, saj je vse odvisno od naše odprtosti. Kot je Jezus že utrujene apostole vabil, naj gredo na »drugo stran«, drugačno od že poznane, tako vabi tudi nas. Tudi na naših poteh je veliko težav kot tiste dni na poteh Jezusovih učencev in tudi mi smo učenci, ki se enako kot oni velikokrat bojimo, nas je strah težav ter jih ne razumemo. Pa vendar je takrat izrekel besede in prinesel mir. Enako nas sprašuje tudi danes: Zakaj se bojite težav? Prava vera je, da ne čakamo, kaj bo on naredil iz nas, ampak da znamo prepoznati, kaj moramo narediti mi sami. Naj bo izziv tega kongresa odgovoriti na ta vprašanja kot Frančiškovi učenci in hkrati kristjani.

Po kratkem odgovoru se je predstavilo 24 bratstev, predstavitev so tekle do večerje z odmori za kavo, mali prigrizek in kosilo. Slovenci smo se predstavili s filmom, ki ga je z vso strokovnostjo pripravil Tomaž Paljk. Hvala ti, Tomaž ... Ni potreboval posebne razlage, govorila so dela in lepote naše dežele. Ugotovili smo, da imamo povsod probleme, najsibo s starejšo populacijo bratstev, ponekod še s samimi začetki ustanavljanja bratstev, so kraji,

kjer FRAME in Frančiških otrok sploh še ne poznajo, s težavami v bivših deželah komunizma. Iz Estonije je prišel samo en pater in nam povedal, da nimajo niti enega člana. V Hrvaški in Bosni in Hercegovini so bratstva, posebno še FRAMA, zelo močna. Poljska ima 12000 članov in 600 bratstev, na Švedskem je 66 bratstev, Nemčija nas je presenetila, saj pri 3000 članih FSR nima FRAME. Tudi v Franciji občutijo, da se v FSR večja starostno povprečje. Nekateri imajo probleme z duhovnimi asistenti in z veseljem smo ugotavljali, da je naše stanje tako v FSR kot tudi v FRAMI glede na vse slišano kar zadovoljujoče. Hvala Bogu za milost ...

No, zvečer pa je sledilo res presenečenje in hkrati zaključek dneva, saj so nam mladi s čudovitim muzikalom prikazali pričevanje o Frančiškovem spreobrnjenju. In ob tako živem pričevanju smo nekateri jokali, molili, se smejali in seveda nazadnje neustavljivo ploskali. Dan je bil bogat ob spoznanju mnogih sester in bratov, nekateri so celo že obiskali Slovenijo, ali pa njihovi otroci in stkele so se nove vezi ... Birgit, hvala zate in vse ostale.

Najbogatejši dan pa je bil gotovo dopoldan po molitvi. Povezali smo se namreč preko videokonference z Dunajem. Sledil je pogo-

vor »v živo« s kardinalom Schönbornom. Zelo duhovito je odgovarjal na zastavljena vprašanja iz dvorane. Postavil je tudi nam vprašanje: Ali imamo pogum povedati med ljudmi, sodelavci v množici – kristjan sem, to je moje življenje? Opominjal nas je, da je naša naloga bratov in sester FRS biti v svetu, pogumno odriniti na globoko, omenil je pomanjkanje duhovnikov, na eni strani pohujšanja v cerkvah, ki so sramota, trpljenje, moralne zmede, na drugi strani čisti nauk Janeza Pavla II., svetost mnogih skritih v Cerкви. Popoldan se je na enak način srečal tudi z mladimi.

Delali smo tudi po skupinah v delavnicah ter obravnavali in premlevali, kaj lahko še storimo, na katerem področju ima vsako bratstvo zase največ težav in kako jih skupno rešiti, napraviti sklepe in po njih skupno delovati. Pa je prišel tudi načrtovani dan za popotovanje, in sicer na goro St. Michel. Kdor se ga ni mogel udeležiti, je lahko šel na čudovito panoramsko vožnjo po Lisieuxu z obiskom rojstne hiše sv. Terezike in okoliških znamenitosti, za ene in druge je bil program pestro pripravljen. Do otoka se pride na dva načina, po morju in po suhem. Potreben je kar pogum, pa tudi zdržljivost, saj je treba 7 km pešačiti po vodi in blatu, kjer je tok zelo močan. V župnijski cerkvi sv. Petra je maševal škof Lalanne, ki je govoril o našem poslanstvu. Spet se je izkazalo ob petju, molitvi in potovanju, da lahko mladi in malo manj mladi potujemo skupaj kot sestre in bratje.

Ne smemo pozabiti niti na dan, ko je vsaka država postavila svojo tržnico in na njej razstavila značilne kulinarčne specialitete in druge stvari, da bi postali čim bolj prepoznavni za druge dežele. Moram priznati, da jih je neizmerno navdušila naša potica, ki so

jo malo težje izgovarjali, kot jedli ... malo šale seveda. Prepričani smo, da smo jim približali našo prelepo Slovenijo, pokazali pa smo jim tudi naše molitvenike in vodila, saj je mnogim to malo manj znano, in seveda naša lepa božjepotna središča.

Za dan potem bi lahko rekli tudi tako: Bog je videl vse, kar je naredil, in glej, bilo je zelo dobro. In bil je večer in bilo je jutro šesti dan ... Spet je bil delaven. Razdeljeni v skupine, po regijah, smo skupaj s Češko, Madžarsko in Bolgarijo razglabljali o duhovni asistenci, Frančiškovi mladini, povezovanju, nastajanju novih bratstev, spodbujanju, vzgoji, ter prisotnosti v svetu. Ugotovili smo, da imamo samo pri nas skupine FRAME. Bili smo kar malo ponosni, še bolj pa popoldne, ko je sledila procesija v Les Buissonettes, rojstno hišo male Terezike. Udeležili smo se je z zastavami in podobami svojih svetnikov, mi s Slomškom. Med procesijo smo molili rožni venec, vsako desetko v drugem jeziku. Zvečer so nam domačini pripravili nepozaben zaključni večer z njihovimi plesi kot neke vrste folkloro in pogostitvijo ter praznovanjem rojstnega dne naše sestre Ane. Vsi skupaj pa smo v veselem radostnem plesu ob predstavitvi naše države, slovenski Golici, polki in vriskanju poplesovali malo dlje kot ponavadi. V nedeljo smo končali kongres z veličastno liturgijo v baziliki, posvečeni staršem male Terezike. Še nam odzvanja pridiga, kako moramo biti ljudje miru in dobre volje, sposobni tudi v konfliktnih in sovražnih časih

narediti prostor bratskemu in medverskemu dialogu.

Zelo duhovno bogati so bili dnevi kongresa, lepi in nepozabni so bili družabni večeri, ki smo jih kdaj pripravili bratje in sestre iz različnih dežel, večinoma pa francoski framaši ... Velika zahvala vsem organizatorjem in tudi prav vsem udeležencem. Srečanje smo končali s kosilom. Slovo je bilo polno čustev, dobrih želja in zahval in tudi marsikatera

solza radostnica je stekla. Tako smo tudi mi kakor poslani Frančiškovi bratje odšli spet vsak na svoj konec dežele. Hvaležni smo Gospodu, svetemu Frančišku, vam, bratje in sestre, ker ste nas izbrali in nam zaupali, da smo bili deležni čudovitega izkustva bratov in sester širom Evrope. Še navodila GPS-u in že smo peljali proti Sloveniji, a ne boste verjeli, kot na začetku spet »parkirali« v Parizu. Očitno je bil našemu popotovanju po čudnih poteh Gospodovih namenjen postanek v Notre-Dame. Po nekaj urah postanka, obiskih cerkva in »samo« sedemnajstih urah vožnje spet na Viču.

*Mir in dobro, dobri ljudje!
Stanislava Gorenc FSR*

Spodbuda ob sprejemanju služb v FSR na narodnem volilnem kapitlju 2012

Jesen 2012 se ponovno zaključuje triletni krog vodenja Narodnega bratstva FSR Slovenije. Veselje ob bližajočem se volilnem kapitlju, ta bo od 23. do 25. novembra, spremlja tudi skrb ob izvolitvi služb, ki izvoljenim naloži odgovornosti za brate in sestre tako pred Bogom kot pred brati in sestrami.

Da ne bi bili samo kapitulariji (dosedanji narodni svet ter predsedniki in zastopniki KB) odgovorni za rezultate in sadove kapitlja, smo vsi bratje in sestre z zaobljubami ter duhovni asistenti poklicani, da dejavno sodelujemo v pripravi in pri poteku volilnega kapitlja. V ta namen smo pripravili spodbudo in kateheze za letošnja jesenska srečanja KB (september, oktober, november).

Izkušnje kažejo, da vsi bratje in sestre niso voljni sprejeti izvolitve v to ali ono službo. Do neke mere je razumljivo, saj smo ljudje različni glede na sposobnosti in darove; tudi

razne okoliščine (situacija v družini, služba ipd.) včasih otežujejo opravljanje odgovornega poslanstva. Vendar pa je tu in tam prisotna tudi skušnjava »ne služiti« (lažje je prejemati). Drug drugega zato želimo spodbuditi in opogumiti ter spomniti, kdo in kaj smo Frančiškovi bratje in sestre.

V razlagi Vodila beremo: »Najprej je potrebno, da vsak član FSR začuti, da je del velike družine, FSR, ki ga je ustanovil sv. Frančišek po navdihu Svetega Duha in ki je toliko zrasel, da je prisoten na mnogih koncih sveta.«

»V bratstvu je vsak član poklican, da razvija svojo poklicanost v hoji za Frančiškom, in to tako, da vedno bolj spoznava njegovega duha in njegov ideal, da bi lahko hodil za Kristusom na njegov način. V bratstvu člani postajajo Kristusovi apostoli z besedo in zgledom.«¹

Težave sprejemanja službe in zglede služenja srečamo v Svetem pismu. Pri Jeremiju beremo: »Zgodila se mi je beseda GOSPODOVA, rekoč: 'Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal; preden si prišel iz materinega naročja, sem te posvetil, te postavil za preroka narodom.' Jaz pa sem rekel: 'Oh, Gospod BOG, glej, ne znam

govoriti, ker sem še deček.' A GOSPOD mi je odgovoril: 'Nikar ne govôri: deček sem; kajti h komur koli te pošljem, boš šel, in kar koli ti ukažem, boš govoril. Nikar se jih ne boj, saj sem jaz s teboj, da te rešujem, govori GOSPOD.' Potem je GOSPOD iztegnil svojo roko in se dotaknil mojih ust; GOSPOD mi je rekel: 'Glej, svoje besede polagam v tvoja usta ...'« (Jer 1,4–10)

Nekoliko drugačna je Izaijeva izkušnja: »Tedaj sem rekel: 'Gorje mi, izgubljen sem, ker sem mož z nečistimi ustnicami, prebivam

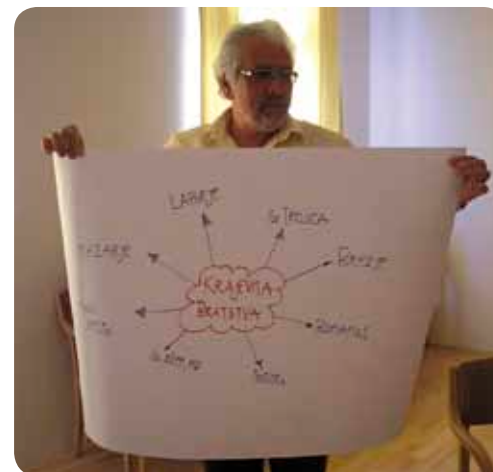
sredi ljudstva z nečistimi ustnicami in so moje oči videle kralja, GOSPODA nad vojskami!' Tedaj je priletel k meni eden izmed serafov in v svoji roki držal žerjavico, ki jo je bil s kleščami vzel z oltarja. Dotaknil se je mojih ustnic in rekel: 'Glej, tole se je dotaknilo tvojih ustnic, tvoja krivda je izbrisana, tvoj greh je odpuščen.' Nato sem slišal glas Gospoda: 'Koga naj pošljem? Kdo bo šel za nas?' Rekel sem: 'Tukaj sem, pošlji mene!' Rekel je: 'Pojdi in reci temu ljudstvu ...'« (Iz 6,5–10)

Predano življenje Bogu in Frančiškovskemu bratstvu – prav po določeni službi – notranje

(pre)oblikuje in usposablja posameznika, da postaja orodje v Božjih rokah. Tak brat, sestra se ne zanaša le nase in na svoje sposobnosti, temveč išče pomoči od zgoraj: Pomoč mu prihaja od Gospoda, ki je ustvaril nebo in zemljo (prim. Ps 121). S sv. Frančiškom moli: »Gospod, naredi me za orodje ...«

»Če Gospod nekatere člane iz bratstva pokliče, da so voditelji in svetovalci drugim, potem morajo ta klic imeti za dar Gospodove ljubezni in ga tudi v duhu ljubezni izvrševati. Služenje bratstvu je služenje Gospodu samemu.

Od doma je potrebno iti z mislijo, da grem služiti Gospodu, ki ga bom srečal v bratstvu ali pa na sestanku sveta. Tako bratstvo postane, kakor pravi 22. člen, »znamenje vidne Cerkve, ki je občestvo ljubezni.«²

V katehezi o talentih s. Marjetka Birk razmišlja: »Ljubezen sester in bratov v FSR se izkazuje v pripravljenosti služiti drug drugemu, bratstvu in celotnemu redu. Vsak naj mu služi z darom, kakor ga je prejel. In darov, talentov naj ne zakopava, pač pa jih množi in razvija. Uporablja naj jih v duhu uboštva. ... Biti član FSR je poklicanost. Če nas je Bog poklical v

Frančiškovo svetni red, želi, da se mu prav tu damo na razpolago, da preko nas tu in zdaj izpolnjuje svoj načrt. Naj torej služenje v FSR zavzame v našem življenju pravo mesto.«³

Sestre in bratje, živimo v zavesti, da nam Bog nikoli ne naloži več, kot zmoremo!

Opombe: 1. in 2. s. Rita Vicidomini: Razlaga Vodila Frančiškovega svetnega reda, člani 20–21, 21–22. In še opomba 3. s. Marjetka Birk: Kateheza – talenti – v pripravi na narodni volilni kapitelj 2012, BF september/oktober 2012.

p. Martin Gašparič

Napovednik dogodkov

SEPTEMBER 2012

- 1. september **Strunjan:** Srečanje sester in bratov FSR ter simpatizerjev sv. Frančiška in sv. Klare
- 12. september **Vipavski Križ:** Redna seja NS FSR Slovenije

NOVEMBER 2012

- 2. – 4. november **Kančevci:** Duhovne vaje za člane FSR
- 23. – 25. november **Kančevci:** Narodni volilni kapitelj

Zakaj smeti ne bi pojedli?

Začelo se je s plastično embalažo na pitka Herbalife, ki mi jo je za moje vijake prijazno odstopila naša gospodinja. Ko sem z nje odstranjeval papirnati ovitek, je mojo pozornost pritegnil seznam sestavin. Imam smešno navado, da takšne reči preberem, ne da bi zares razmišljal. Malo za hec malo iz nagajive žlehtnobe sem šel na internet preverit posamezne sestavine. In bil – zelo milo rečeno – šokiran. Celo izdelek, ki naj bi bil kar se da zdrav – in naj bi pomagal do zdravja – je poln raznih dodatkov, ki jih splet razglša za bolj ali manj problematične. Dlje ko sem raziskoval, bolj se je kazalo naslednje: ni tako pomembno, kaj neka hrana vsebuje, temveč kako je pridelano oziroma proizvedeno. In da je marsikaj, kar jemo v dobri veri, v resnici polno odpadkov prehranske industrije.

Dober vzorec za to je *lecitin*. V osnovi je to odpadki pri predelavi recimo soje, a zaradi

relativno visoke prehranske vrednosti ga, namesto da bi ga zavržli, dodajajo v razne prehranske izdelke. Samo na sebi to še ne bi bilo tako hudo, če ne bi bilo zraven pomisleka: če je to odpadki, ga verjetno vsaj do določene mere nekje v proizvodnem procesu tako obravnavajo. In torej verjetno vsebuje še druge odpadne snovi. Drug takšen odpadki je sirotka – še pred nekaj časa je marsikateri prehranski izdelek vseboval »sirotko v prahu«, torej odpadki prehranske industrije. Sedaj je zasledim bistveno manj, domnevam da zato, ker so spet silno moderni razni »bodybuilding« praški, kjer pa je razkisana sirotka zaradi svoje visoke vsebnosti beljakovin glavna sestavina. Povedano drugače, mlekarški odpadki je postal prodajna uspešnica. Vprašanja gore dodatkov v predelani hrani sem se dokaj dobro zavedel že pred časom, ko sem videl, kaj vse (poleg mleka oziroma sira) vsebuje povprečni mlečni namaz. Takrat sem se samo čudil, kaj je treba komplicirati s toliko dodatki. Ker pač nisem razumel, da

se splača mleko razredčiti z vodo, pa potem doseči lepo maso z gostili, da se mimogrede lahko znebiš še kupa odpadkov prehranske industrije in da določeni dodatki na organizem vplivajo zasvajajoče in tako potrošnik izdelek še kupi. Ali če pogledamo neki drug vzorec: porabnik spije bistveno več soka, ki je tako sladek, da ne more odžejati. Ne gre za to, da bi hoteli tkati kakšno teorijo zarote, lahko pa razumemo povprečnega proizvajalca hrane, ki pač želi s čim manj stroški zaslužiti čim več. In odlaganje odpadkov vsekakor ni zanemarljiv strošek. Ceno za to pa plačujemo potrošniki, ko uživamo odpadne snovi. Kot sem že zapisal, pogosto ni težava v sami snovi, ampak pa v tem, kako je proizvedena. Malce drzno bi celo lahko zaključili, da je večina današnjih sladkarij (poleg obilice sladkorja) predvsem dober način,

da se prehranska industrija znebi nepotrebnih snovi, ki jih potem obogati z aromami in ojačevalci okusa, nato pa še privlačno pakira, da so za potrošnika zanimive.

Dodatno vprašanje so tudi surovine, ki sicer niso prehranski odpadki, vendar so zaradi lažjega skladiščenja in proizvodnje tako predelane, da izgubijo mnoge kvalitete izvorne surovine. Tako so pred leti v kobariški mlekarji Planika

vse mleko (in to je bilo čudovito mleko z gorskih pašnikov) spremenili v mleko v prahu, potem pa za lokalne potrebe iz njega z vodo nazaj delali »mleko«. Grozljivo, kajne? Ali pa pomarančni sok: ker morajo imeti vse leto, tudi ko pomaranče ne rastejo, isti proizvodni postopek, pomaranče v sezoni ožamejo in osušijo v koncentrat, iz katerega potem vse leto redčijo sok. Takšni postopki so s stališča industrije in dobička seveda čisto razumljivi, vsekakor pa precej prizadenejo tako kakovost surovine kot tudi zdravje potrošnika.

In kaj naj ob tem stori potrošnik? Vsekakor se vsem dodatkom in odpadnim snovem v hrani ne bomo mogli izogniti. Za začetek precej pomaga, če se trudimo, da uživamo kar najmanj predelano hrano. Povedano pomenostavljeno: bolj ko je v jedi opaziti, iz česa je, manj je problematična. Najslabša je tista hrana, kjer ne moremo na pogled na noben način več ugotoviti, kaj jo sestavlja. Že dlje časa poslušamo, da hrenovk ne bi jedli, če bi vedeli, kaj je v njih, ampak glavni problem ni

v tem, da vmes nameljejo tudi nekvalitetno meso, ampak v vseh nemesnih surovinah, ki jih dodajo zraven – da so lepše barve, da pridobijo na teži, da so primerno goste ... Če je živilo takšno, da ima površino in sestavo tako kot v naravi je precej bolje. Torej raje pršut kot posebna salama, sir kot sirni namaz, ovseni kosmiči kot čokolino, arašidi kot čips, cele ribe kot ribje palčke ... Sicer nas prehrabena industrija lahko še vedno prinaša naokrog, a pač bistveno manj. Vsekakor utegne kdo ugovarjati, da so naštetih priporočenih izdelki bistveno dražji. A morda se splača vprašati, kako to. Verjeti, da je razlika v ceni praktično samo znesek, ki ustreza teži prehrabnih odpadkov, ki so dodani. In raje pojedli malo manj kvalitetne hrane kot pa obilico predelane. Tako ali tako velja za naš konec sveta, da v glavnem pojedemo preveč.

Naslednja stvar je prebiranje etiket z navedbo sestavin – in ustrezno poznavanje le-teh. Zakonodaja zahteva, da so sestavine ustrezno navedene, zato se lahko potrošniki

odločamo. Izbiramo lahko hrano z manj dodatki, brez konzervansov in »neobteženo« z odpadki prehrabne industrije. Tako dober sirni namaz pač ne vsebuje še petnajstih drugih snovi in v kvalitetni salami pač ni samo 50 odstotkov mesa. Pri spoznavanju in izločanju posameznih surovin je lahko zelo koristen internet, vendar bodimo previdni, katerim informacijam zaupamo.

Poglavje zase so »E-ji«, torej prehrabni dodatki, označeni z »E« in številko. Mnogi so jih napačno poimenovali emulgatorji, vendar so emulgatorji samo ena izmed skupin dodatkov. Oznaka »E« preprosto pomeni, da gre za prehrabni dodatek, registriran v Evropski uniji. Zato tudi nikakor niso vsi E-ji kar sami po sebi škodljivi, svojo oznako »E« ima tudi večina vitaminov, ki so pač koristne snovi.

Sem se pa ravno ob prebiranju etikete Her-

balifa zavedel dejstva, da tudi vitamini niso vsi iste kvalitete. Prehrabni strokovnjaki opozarjajo, da so vitamini, ki so naravno prisotni v sadju in zelenjavi, bistveno bolj učinkoviti in imajo pravo delovanje v primerjavi z umetno sintetiziranimi, ki so v večini industrijsko izdelane hrane pa tudi v raznih kapsulah in tabletah. Zato se ne pustimo zavesti visokim vsebnostim »kemičnih« vitaminov v predelani hrani, ampak raje uživajmo čim manj predelano sadje in zelenjavo.

Če povzamemo, pomembno je biti osveščen o tem, kaj jemo in pijemo, in se izogibati pretirano predelani hrani, obteženi s takšnimi ali drugačnimi dodatki, med katerimi je tudi marsikatera odpadna snov. Čeprav nas bo morda stalo malo več – zdravje in dobro počutje sta dragoceni vrednoti.

br. Jernej

Naše vsakdanje prehranjevalne izbire

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Prehranjevalne izbire in krščanstvo

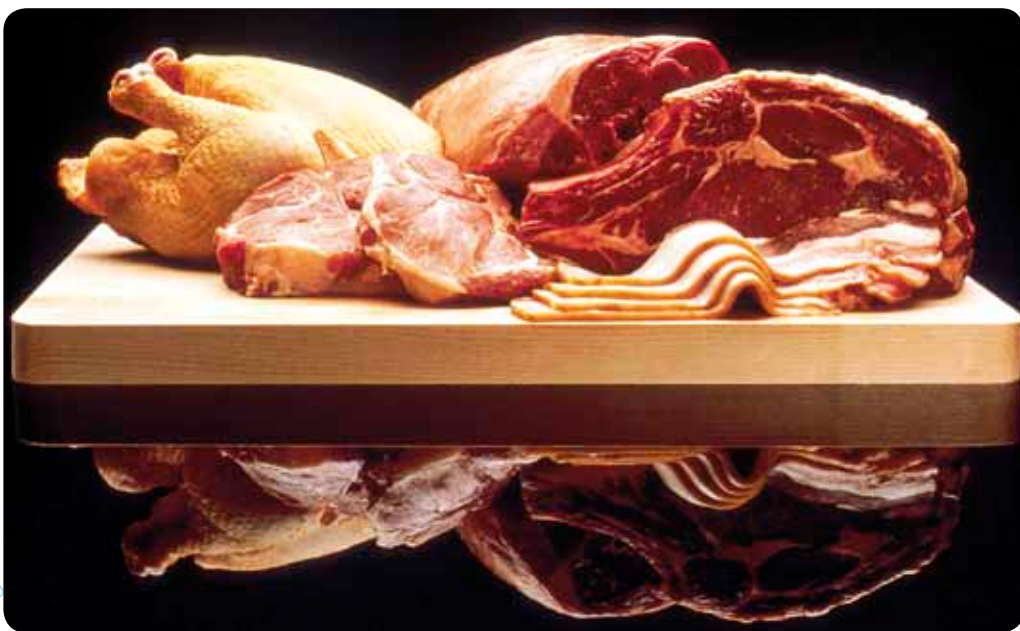
Če natančno beremo pripovedi o stvarjenju v Svetem pismu, vidimo, da Stvarnik ustvarja svet z veliko ljubeznijo. Ko je bil ustvarjen človek, mu je Stvarnik ta svet zaupal v upravljanje in varstvo. Človek je povabljen k temu, da bi bil varuh stvarstva in Božji sodelavec.

Kakšen odnos do izbire prehrane bi lahko izluščili iz Svetega pisma? Neposredno navodilo glede prehrane najdemo samo v Stari zavezi. Takoj v začetku stvarjenja v Prvi Mojzesovi knjigi beremo, da je Bog dal človeku v hrano vse zeleno rastlinje s semeni in vse sadno drevje (1 Mz 1,29 – vsi navedki so iz slovenskega standardnega prevoda). Vendar pa je bilo to naročilo po vesoljnem

potopu preklicano. Po potopu je Bog človeku dovolil jesti vse, kar se giblje in živi in tudi vse zelene rastline (1 Mz 9,3). Videti je, kot bi Bog potem, ko se je človek tako spridil, da je bil zaradi tega skoraj iztrebljen, nekako popustil v zahtevah in pričakovanjih ter se sprijaznil z manjšo popolnostjo človeka.

V Novi zavezi najdemo različne odlomke, kjer se omenja hrana. Upoštevati pa moramo dve stvari. Ne smemo nekritično vnašati da-

našnjih konceptov v tedanji čas (nesmiselno se je npr. spraševati, ali je bil Jezus vegetarijanec, ker je vegetarijanstvo v današnjem pomenu nastalo šele v 19. stoletju kot protest proti načinu pridelave mesa, medtem ko seveda v vsej zgodovini poznamo družbe in posameznike, ki so se prehranjevali brezmesno). Upoštevati moramo tudi judovska izročila o čistih in nečistih jedeh. Kadar v Novi zavezi beremo o priporočilih glede prehrane, se to vedno nanaša na dileme o tem, koliko naj bi kristjane vezale določbe judovske postave. Tako npr. Pavlovih priporočil »Zato je dobro ne jesti mesa niti piti vina« (Rim 14,21a) ali »če jed pohujšuje mojega brata, nikoli več ne bom jedel mesa, da ne bi pohujšal svojega brata« (1 Kor 8,13) ali »Vse, kar je v mesnici naprodaj, jejte in se nič ne sprašujte glede vesti« (1 Kor 10,25) ne bomo razumeli kot priporočila glede prehrane, pač pa je Pavel želel povedati, da za kristjane ne veljajo judovska pravila glede obredne čistosti. V tistem času namreč ni bilo mogoče kupiti mesa v mesni-

cah, pač pa so meso žrtvovali bogovom v poganskih templjih ali malikovalnicah ter ga potem zaužili. Judje pa so pripravljali meso v skladu s svojimi verskimi predpisi – tako kot ga še danes. Kristjanom se je postavljalo vprašanje, kakšno stališče naj zavzamejo do teh praks in na te dileme se nanašajo odlomki v Pavlovih pismih. Glede tega je bilo na apostolskem zboru v Jeruzalemu sklenjeno: »Vzdržite se tega, kar je bilo žrtvovano malikom, krvi in mesa zadavljenih živali in nečistovanja. Če se boste tega varovali, boste prav ravnali« (Apd 15,29). V tem smislu bomo razumeli tudi Božje naročilo »Vstani, Peter, zakolji in jej!« ki ga je apostol Peter prejel v sanjah – naj namreč zakolje in je vsakršne štirinožne živali, laznino zemlje in ptice neba (Apd 10,13). Iz

sobesedila je jasno razvidno, da ta odlomek ne govori o določilih glede prehrane, pač pa govori o tem, da je Božje odrešenje pripravljeno tako poganom (ki jih simbolizirajo nečiste živali) kot Judom. Upoštevati moramo tudi to, da je Jezus sam razglasil vse jedi za čiste (Mr 7,18–20). Tudi ko je poslal učence na misijonsko pot, jim je naročil, naj jedo vse, s čimer jim bodo postregli (Lk 10,7).

V Svetem pismu se pogosto omenja post kot spokorno dejanje. Posebej natančne so bile glede posta asketske esenske skupnosti ob Mrtvem morju. Poznamo tudi postenje prerokov, tudi Janeza Krstnika, ki se je prehranjeval s kobilicami in divjim medom (Mr 1,6). Jezus je imel glede postenja drugačne poglede. Njegovim učencem so npr. ljudje očitali, da se ne postijo toliko kot učenci Janeza Krstnika (Mr 2,18). Jezusu pa so očitali celo, da je požrešnej in pijanec (Mt 11,19).

Omenim še pashalno večerjo. To je bil

natančno določen judovski bogoslužni obred s predpisanimi jedmi, pijačo in besedami. V slovenskih prevodih Svetega pisma beremo o pashalnem jagnjetu: »Kam hočeš, da gremo in ti pripravimo, da boš jedel pashalno jagnje?« (Mr 14, 12b) v originalu je izraz pasha; torej pashalna večerja z vsemi predpisanimi jedmi. Meso (razen rib) je bilo v takratni prehrani zelo redka dobrina. Trikrat letno ob največjih praznikih so bili Judje deležni deleža klavnih daritev v templju in to so bile poleg pashalne večerje edine priložnosti, ob katerih so jedli meso. Izjema so bila seveda slavja – spomnimo se pitanega teleta, ki ga je oče pripravil ob vrnitvi izgubljenega sina, medtem ko je starejši sin očital očetu, da mi ni nikoli dal kozliča, da bi se poveselil s prijatelji.

V Novi zavezi torej ne najdemo splošnih navodil, še priporočil ne o tem, kako naj bi se ljudje prehranjevali (razen v odnosu do judovske postave). Torej smo glede na Sveto pismo pri

prehrani svobodni. Vendar pa naj ta svoboda ne bo izgovor za sebično življenje, kakor nas je opozarjal že Pavel (Gal 5,13). Nekdo je zapisal, da je svoboda v tem, da se lahko odločimo za dobro. Za slabo se namreč ni treba odločiti, slabo se nam ponuja samo. Zato lahko tudi glede prehranjevanja vzamemo za vodilo splošna načela krščanskega življenja – truditi se za dobro in ne škodovati ne sebi ne drugim. Tu bi veljalo upoštevati nasvet iz Knjige pregovorov: »Ne bodi med popivači vina, ne med požeruhi mesa« (Prg 23,20).

Naj zaključim z nekaj mislimi slovenskih biblicistov in teologov. Dr. Marijan Peklaj je med predavanjem na Katehetsko pastoralni šoli povedal, da je glede na Sveto pismo živali dovoljeno ubijati samo, kolikor je nujno potrebno za hrano. Ni pa nam jih dovoljeno ubijati zaradi zabave ali športa.

Na Nikodemovih večerih leta 2011 je bila v Mariboru okrogla miza o vegetarijanstvu (posnetek lahko poslušate v spletnem arhivu

Radia Ognjišče). Biblicistka s. dr. Snežna Večko je na tej okrogli mizi povedala, da Sveto pismo ni napisano antropocentrično, pač pa teocentrično. Sveto pismo nam predstavi raj na začetku in raj na koncu, v eshatološki prihodnosti: med človekom in živalmi vladata mir in harmonija. V vmesnem času imajo živali več vlog, med drugim človeka nadomeščajo pri čaščenju Boga. Človek naj bi se Bogu daroval, vendar ne tako, da bi se izničil, zato je daroval živali. Z Jezusom so se starozavezna žrtvovanja končala. Namesto jagnjeta zdaj darujemo Bogu Jezusovo telo in kri.

V zasebni korespondenci pa je eden od slovenskih frančiškanov zapisal, da sedanji način in količina pridelave mesa s krščanstvom nista združljiva. Dodal je še, da je dojemanje živali kot drugorazrednih bitij brez dostojanstva primitivno in sprto z logiko stvarjenja. V Božjem stvarstvu se nimamo pravice obnašati tako potrošniško.

Meta Longyka

Nagradna številčna izpolnjevanica

Poiščite 10 besed, ki jih zahtevajo opisi, in jih vodoravno vpišite v oštevilčena polja tako, da vsaki številki vedno pripada ista črka. Ob pravilni rešitvi boste v drugem in petem stolpcu prebrali prošnjo Jezusovih učencev.

1. zdravilna rastlina s svetlo ali oranžno rumenimi cveti v koških; uporablja se za negovalne kreme, mazila, čaje in tinkture,
2. posušene grozdne jagode nekaterih trt, ki se uporabljajo zlasti za nađev,
3. prebivalec Istre,
4. star izraz za prasko,
5. ime tovarne v Domžalah, kjer izdelujejo sanitetni material,
6. glagolnik od odstopiti,
7. država v jugozahodni Afriki z glavnim mestom Luanda,
8. kdor pase, čuva živino,
9. svetopisemsko žensko ime (moška oblika je Juda),
10. učitelj;

1					
2	7	1	8	5	3
3	5	10	11	7	9
4	1	12	7	9	10
5	11	1	10	9	16
6	1	15	10	11	1
7	9	3	2	1	14
8	12	9	10	11	5
9	4	18	15	5	11
10	18	6	17	3	5

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:

Hvasti, aleluja, Jenisej, mojster, Golgota, spirala, odveza, narkoza, šivanka, sesalec, trafika, Ivanka, Odiseja –
HVALJEN, MOJ GOSPOD, V NAŠI SESTRICI VODI!

Na uredništvo ste poslali 20 pravih odgovorov. Hvala vam za sodelovanje!

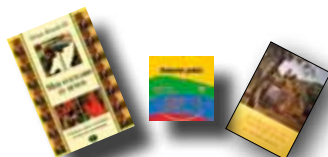
Izžrebani so bili naslednji nagrajenci:

1. nagrada: **Petra Saje**, Mirna Peč;
2. nagrada: **Janez Markelj**, Koroška Bela;
3. nagrada: **Ante Anžlovar**, Ljubljana – Fužine.

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Küzmičeva 6, 1000 Ljubljana), do 7. oktobra 2012. Čakajo vas naslednje nagrade:

1. nagrada: Milan Bizant, Med svetlobo in senco;
2. nagrada: DVD Duhovni poklic;
3. nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Javier Garrido

Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (2)

II. O bratu Bernardu Kvintavalskem, prvem tovarišu svetega Frančiška

Prvi tovariš svetega Frančiška je bil brat Bernard Asiški, ki se je takole spokoril. Čeprav je bil sveti Frančišek svet že zavrgel, je še vedno nosil posvetno obleko. Hodil je okoli zaničevan in od pokore zmrtvičen, da so ga mnogi imeli za norega ter ga kot bedastega zasmehovali; domači in tujci so ga s kamenjem in blatom podili. On pa se za vso krivico in zasramovanje ni zmenil, kot da je gluhi in nem.

Gospod Bernard Asiški, eden izmed najimenitnejših in najmodrejših meščanov, je pričel pri svetem Frančišku modro opazovati njegovo namerno zaničevanje sveta in veliko potrpežljivost v krivicah; in zdel se mu je, da si že dve leti od vseh ljudi tako zaničevan in zasramovan, vedno bolj stanoviten. Začel je tedaj misliti in sam pri sebi govoriti: »Na noben način ne more biti, da bi ta Frančišek ne imel velike milosti od Boga.« In povabil ga je neki večer na večerjo in prenočišče, sveti Frančišek pa je povabil sprejel, z njim povečerjal in tam prenočil. Bernard je tedaj v srcu sklenil opazovati njegovo svetost in dal zato pripraviti posteljo zanj v svoji spalnici, kjer je ponoči vedno gorela luč.

Sveti Frančišek se je takoj, ko je stopil v sobo, vrgel na posteljo, in da prikrije svojo svetost, se je delal, kot da spi; enako je čez nekaj časa legel tudi gospod Bernard in pričel močno smrčati, kot da bi trdno spal. Sveti Frančišek se je tedaj, misleč, da gospod Bernard res spi, dvignil ob prvem snu s postelje in se pripravil k molitvi. Dvignil je oči in roke k nebu in z največjo pobožnostjo in

gorečnostjo vzkliknil: »Moj Bog, moj Bog!« S temi besedami in z mnogimi solzami je vztrajal do zornic, vedno ponavljajoč: »Moj Bog, moj Bog!« in nič drugega.

To je sveti Frančišek govoril, premišljujejo in občudujejo vzvišenost božjega veličastva, ki je blagovolilo priti na pogubljenosti se svet in sklenilo izvoliti svojega Frančiška, ubožca, za sredstvo v odrešenje njegove in drugih duš. Od Svetega Duha, ali bolje, od preroškega duha razsvetljen, je najprej videl velike reči, ki naj bi jih Bog po njem in njegovem redu storil. A ob zavesti svoje nezadostnosti in slabosti je prosil Boga, naj on v svoji usmiljenosti in vsemogočnosti, brez katere človeška krhkost nič ne more, nadomesti, podpira in dovrši to, česar ne more storiti sam od sebe.

Ko je gospod Bernard pri luči svetilke videl tako pobožno ravnanje svetega Frančiška in vestno premišljeval njegove besede, ga je Sveti Duh presunil in navdihnil, naj spremeni svoje življenje. Zato je, ko se je zdanilo, poklical svetega Frančiška in mu tako rekel: »Brat Frančišek, v svojem srcu sem sklenil zapustiti svet in te posnemati v vsem, kar mi zapoveš.« Ko je sveti Frančišek to slišal, se je v duhu razveselil in rekel: »Gospod Bernard, to, kar

mi pravite, je tako velika in težavna namera, da se morava z našim Gospodom Jezusom Kristusom posvetovati in ga prositi, naj nama blagovoli razodeti o tem svojo voljo in naju podučiti, kako bi mogla to izpolniti. Zato pojdiva skupaj v škofijo, kjer prebiva dober duhovnik, in si dajva brati mašo. Nato bova do tretje duhovne ure prebila v molitvi in Boga prosila, naj nama ob trikratnem odprtju mašne knjige pokaže pot, ki naj jo po njegovi želji izbereva.« Gospod Bernard je odgovoril, da je s tem popolnoma zadovoljen.

Napravila sta se torej in šla v škofijo. Ko sta bila pri sveti maši in prebila v molitvi do tretje ure, je vzel duhovnik na prošnjo svetega Frančiška mašno knjigo, jo zaznamoval z znamenjem križa in jo v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa trikrat odprl. In ko jo je prvokrat odprl, je našel besede, ki jih je Kristus govoril v evangeliju mladeniču, povprašujočemu za pot do popolnosti:

»Če hočeš popoln biti, pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj ubogim ter pridi in hodi za menoj!« Ko jo je drugič odprl, je našel Kristusove besede, ko je apostole poslal oznanjat, rekoč: »Ne nosite nič s seboj na pot, ne palice, ne torbe, ne obuvala, ne denarjev,« podučiti jih je hotel s tem, da morajo vse upanje v življenju polagati v Boga in skrbeti le za oznanjevanje svete blagovesti. Ko je knjigo tretjič odprl, so se pokazale Kristusove besede: »Kdor hoče hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi,

vzame svoj križ nase in hodi za menoj.« Nato je rekel sveti Frančišek gospodu Bernardu: »Glej svet, ki nama ga daje Kristus; pojdi tedaj in stori natanko, kar si slišal; in blagoslovljen bodi naš Gospod Jezus Kristus, ki nama je blagovoli pokazati svojo evangeljsko pot!« Ko je Bernard to slišal, je šel in prodal, kar je imel; bil je namreč zelo bogat. In z veliko radostjo je vse razdelil revnim, vdovam, sirotam, romanjem, samostanom in bolnišnicam, v vsem pa ga je sveti Frančišek zvesto in skrbno podpiral.

Ko je nekdo, ki mu je bilo ime gospod Silvester, videl, kako sveti Frančišek deli in daje deliti toliko denarja med revne, je rekel od lakomnosti gnan svetemu Frančišku: »Ti mi kamenja, ki si ga kupil od mene za obnovo cerkve, še nisi vsega plačal; plačaj mi zdaj, ko imaš novce!« Sveti Frančišek, začuden nad njegovo skopostjo, se kot pravi izpolnjevalec evangelija ni hotel prepirati z njim in je zato segel z obema rokama gospodu Bernardu v naročje ter dal polno prgišče denarja v naročje gospodu Silvestru, češ, če hočeš še več imeti, mu bo

dal še več. Gospod Silvester se je zadovoljil s tem, šel in se vrnil domov. Pod večer pa si je premišljeval, kaj je čez dan storil, očital svojo lakomnost. In ko je razmišljal o gorečnosti gospoda Bernarda in svetosti svetega Frančiška, mu je Bog naslednjo in še dve drugi noči poslal tole videnje: iz ust svetega Frančiška je izhajal zlat križ, katerega vrh se je dotikal neba, prečnik pa se je raztezal od vzhoda do zahoda. To videnje je nagnilo Silvestra, da je iz ljubezni do Boga razdal vse, kar je imel, in stopil v red manjših bratov. In dosegel je v redu tako svetost in milost, da se je pogovarjal z Bogom, kakor se prijatelj pogovarja s prijateljem, o čemer se je sveti Frančišek večkrat prepričal, kar bomo pozneje poročali.

Enako je tudi gospod Bernard dobil od Boga toliko milosti, da se je večkrat v premišljevanju zamaknil v Boga. In sveti Frančišek je rekel o njem, da je vsega spoštovanja vreden in da je prav on ustanovitelj reda, ker je bil prvi, ki je zapustil svet in si ni nič pridržal, ko je vse razdelil Kristusovim revežem, si izvolil evangeljsko uboštvo in se gol daroval v naročje Križanega, ki ga blagoslovljamo na veke. Amen.

Odmev za danes

Prvi tovariš in prijatelj, s katerim Frančišek odkriva svoje poslanstvo v Cerкви. Dogodek o odprtju evangelija in o tem, da mu dosledno sledita, je zaznamoval zgodovino reda.

Naš kritični duh lahko razume to besedilo kot malo večji otrok, ki preiskuje igračo in jo razstavi na sestavne dele:

- ☞ Spreobrnjenje s tem, da se priliči vzorniku
- ☞ Skrivnostno božjeprevidnostno trikratno odprtje svetega besedila
- ☞ Temeljito sledenje evangeliju
- ☞ Družbeno-verska razširitev prvotnega frančiškanskega gibanja

Toda pri tem spregledamo najpomembnejše:

- ☞ Skrivnost posredovanja pri spreobrnjenju
- ☞ Duhovno razločevanje prav tedaj, ko ima spreobrnjenje celosten značaj
- ☞ Po temeljni odločitvi (kar določa smisel bivanja) pridejo soočenja z raznovrstnostjo resničnosti
- ☞ Sredi širjenja reda resnica Milosti pronica v srca.

Rad bi se zadržal pri Frančiškovi molitvi: »Moj Bog.« Latinski izvornik Rožic, imenovan Actus (Dejanja), pravi: »Moj Bog in moje vse.«

Brez te strasti do Absolutnega ni spreobrnjenja k evangeliju. Toda gre za Absolutno, ki je moje, izkušeno v notranjosti srca, gre za ljubezen, ki privlači, ki nas prevzame.

Ves Frančišek je v tem ljubezenskem jecljanju.

Se nadaljuje.

Posodobljeni prevod Alojzija Resa
pregledal br. Miran Špelič.

Odmeve prevedel
Robert Kralj.

Naš Camino

9. etapa, nedelja, 28. avgust 2011

Jutro v Sarii je bilo sveže in megleno. S kolesi smo sekali dopoldansko meglo. Pot se je vila po razgibanem terenu proti mestecu Portomarin. Bahavo ime kraja je zbuvalo pričakovanje po luškem mestu, pokrajina pa je naša pričakovanja vztrajno navdajala z dvomi. Naposled se je komajda opazno v megli ter vrezano v grič prikazalo manjše mesto v arabskem stilu. Od kod mu ime? Zaspano mestece z arkadami po celi dolžini glavne in edine ulice nas je sprejelo vase. Rutinsko smo opravili kratek ogled za španske razmere nenavadno skromne cerkve. Sedli smo k topli kavi in si pogreli premražene ude.

Pater Peter je napovedoval prazničnost tega dne: »Nedelja je, zadnje celodnevno kolesarjenje z zgodnjim prihodom v Arzuo, kjer bomo skupaj sedli k 'zadnji večerji' pred ponedeljkovo dopoldansko potjo v težko pričakovani

Santiago de Compostela.«

V Arzui smo se naselili v prijetno prenočišče, kjer smo opravili vsa dnevna opravila kot so umivanje, pranje, sušenje perila ipd. Po kratkem ogledu mestnega jedra in maši smo se zbrali v tipični pulperiji. Tu so stregli le hobotnico (pulpo). Pripravljali so jo tako, da smo lahko opazovali postopek priprave. Skuhajo jo v kropu, lovke narežejo s posebnimi škarjami na leseno deščico na kateri postrežejo, polijejo z olivnim oljem in potresejo s pekočo papriko. »Voila!«, jed je pripravljena. Ob tem postrežejo hladno vino tinto in velikanske kose kruha. Skeptični smo poskušali jed. Neverjetno, vendar je ta enostavna »košta« odlična.

10. etapa, ponedeljek, 29. avgust 2011

Vstajanje ob 6.30. Zajtrk. Priprave na odhod. Pričakovanje v naših srcih. Čez nekaj ur bomo v Santiagu. Pavle nam je ženskam podaril cvet jasmína. »Ker danes je poseben dan,« nas je pozorno in prijetno presenetil.

Zadnji kilometri so bili nenavadni, zame nepričakovani. Čutil se je utrip množice, gneče in civilizacije. Prihajamo na cilj. V zraku se čuti mogočnost. Čarobnost poti se izgublja, pred nami raste veliki cilj. Izgublja se naša ubranost. Zadnji kilometri prerastejo v kaos in živčnost. Višek neubranosti se je zgodil, ko smo dosegli mesto. Ponovil se je prvi dan kolesarjenja s Somporta. Kot ovce, vsak po svoje, smo se podili po ulicah, stopnicah, pločnikih proti katedrali, proti Jakobu. Marina je padla, opazil je le Gianni, ki jo je spremljal do trga. Gianni, najzanesljivejši član ekipe! Strgani s »ketne«, zdvijani kot psi smo se spustili v nedrje svetega mesta.

Nauk te zgodbe je? Pot je tista, ne cilj! Kot je življenje samo. Vsak dan, trenutek je tisto pravo, ne pričakovanja, stremljenja po boljšem jutri. Tudi Jakob nas s svojo zgodbo tega uči. Kot vsi veliki možje in žene, ki jih tako radi častimo in vanje verujemo, ob tem pa prepogosto pozabljamo živeti in negovati njihov nauk.

Ponosni romarji smo prejeli priznanje za opravljeno pot in se udeležili romarske maše v baziliki Svetega Jakoba v več jezikih. Potem pa smo se raztepli po mestu kot vsi turisti ... S tem se je naše kolesarjenje in romanje zaključilo.

Naj se opravičim tistim, ki jih v opisovanju nisem omenila. Jasno, da štejemo vsi, vse čudovite dušice. Le v sobesedilo zgodbe niso sedle, ker sem pisala po navdihu brez posebnega načrta. Naj se izrazim s patrovimi besedami: »Neverjetno, vsak nekaj zna, vsak nekaj da. Čudovita ekipa.«

Andreja in Aneta

Anino romanje

Prav gotovo ni imel sv. Janez Vianney, ki je govedoval 4. avgusta, prav nič proti, da so naše misli in prošnje tega dne romale predvsem k sveti Ani, materi naše nebeške matere Marije. Kako bi le lahko bilo drugače, saj smo se tega dne podali na tradicionalno Anino romanje. Letos nas je pot vodila v dolino Wachau.

V zgodnjem sobotnem jutru smo se zbrali na postajališču Dolgi most. Kot se za prave romarje spodobi, smo dan začeli z molitvijo in priprošnjo za srečno pot. Naredili smo še nekaj postankov v Sloveniji in sprejeli romarje, ki so se nam pridružili med potjo. Pater Peter je z veseljem ugotovil, da so med nami zastopane prav vse slovenske škofije. Pot do našega glavnega cilja, benediktinskega samostana v Melku, je bila dolga skoraj 500 km. Najprej smo se pripeljali do južnega dela Dunaja, nato pa smo se usmerili proti zahodu v smeri Linza. Prav zanimiva je Spodnja Avstrija, kakor naša Štajerska, a ne tako lepa, saj smo kar pogrešali naše številne cerkvice po hribih. Kljub takšni razdalji vožnja ni bila utrujajoča. Pater Peter se je izkazal kot vsestransko razgledan vodič in nam predstavil zgodovino samostana v Melku. Začetki samostana segajo v leto 1089, ko je Leopold II. oddal enega izmed svojih gradov benediktinskemu redu. Že kmalu je postal duhovno in izobraževalno središče tedanjega časa. V 15. stoletju je bil žarišče gibanja, ki je poskušalo ponovno oživiti meniško življenje v tem predelu Avstrije. Sedanja impresivna baročna opatija (zlasti izstopata cerkev in knjižnica) je bila zgrajena med letoma 1702 in 1736. Kasneje je samostan preživel burna dogajanja. Jožef II. je v času svojega vladanja razpustil mnoge samostane. Samostan v Melku pa je obdržal svoje mesto, zato je ostal pravi biser kulturnega bogastva. Zelo veliko je o zgodovini nastanka samostanov na ozemlju nekdanje Avstro-Ogrske in o njihovem pomenu za nas Slovence povedala gospa Martina, ki je pravi leksikon znanja in umetnica v podajanju snovi.

V Melk smo dospeli ravno ob času, ko smo bili dogovorjeni za sveto mašo. Mogočen samostan nas je pričakal obdan s soncem. Najprej smo se odpravili v zakristijo, kjer smo obhajali sv. mašo. Že zakristija je bila prava paša za oči. Le kakšna je šele glavna cerkev, smo se potihoma spraševali. Pri pridigi smo razmišljali o liku sv. Ane in njeni vlogi pri vzgoji in prenašanju znanja in izkušenj na hčerko Marijo. V prošnjah pa smo izročili v božje varstvo vse starše, družine in vzgojitelje. Sledil je ogled cerkve. Čudovita baročna arhitektura, bogato okrašena notranjščina in lesk zlata so marsikomu pričarali predokus nebes na zemlji. Žal nam je bilo, da si nismo mogli privoščiti več časa za ogled. Še panoramski pogled na Donavo in že smo se vrnili na avtobus.

Romanje smo nadaljevali v cesarskem slogu. Vkrkali smo se na ladjo po imenu Princ in odpluli po »lepi modri« Donavi, ki je bila zaradi

nedavnih neurij bolj rjava kot modra, pa kljub temu lepa. Na pokriti palubi so nam postregli z dunajskimi zrezki, na odprti terasi smo čutili veter v laseh in tople sončne žarke, pogled pa se je ustavljal na vinorodnih gričih, slikovitih gradovih in številnih mimo vozečih ladjah. Po skoraj dveurni plovbi smo prišli v Krems, ki sodi med najstarejša avstrijska mesta in ga bomo z veseljem še kdaj obiskali, da ga podrobneje raziščemo.

Polni lepih vtisov smo se v popoldanskih urah odpravili proti domu. Na avtobusu smo zmolili rožni venec, gospa Martina pa nam je spet polepšala vožnjo s svojo bogato besedo. Kasno zvečer smo se nekoliko utrujeni, a notranje obogateni vrnili na svoje domove. Dan je bil lep, poln duhovnosti, dobre volje in družabnosti – tako, kot mora biti na vsakem pravem romanju.

Ana Jeromen

Naše ameriško potovanje po Baragovi poti

25. 9. 2011 (nedelja)

Današnji načrt: iz Alanson Village v Petoskey in preko mostu Mackinack v Marquette

Odhod iz hotela ob 11.30 in vožnja proti mestu Petoskey. V Baragovem dnevniku je mesto poznano po indijanskem imenu Agamink. To je bilo naselje Otomanov (pleme Indijancev). Prvi misijonar v Agaminku je bil Slovenec Franc Pirc. Pred 40 leti je mesto štelo samo 6.150 prebivalcev.

Dan je sončen, nikjer oblačka, zato je sprehod po mestu Petoskey res enkrat. Srečujemo veliko turistov. Mesto je polno cvetja in zelenja. Leži ob obali Michiganskega jezera, kjer vidimo veliko marino, polno raznih plovil. Čeprav je nedelja, so trgovine odprte. Opravili smo nekaj nakupovanja, saj nas v izložbah povsod vabijo napisu »posezonska razprodaja«. Cene so ugodne, zato smo po nakupih polne vrečke odnesli kar v avtobus. Prijazen šofer Greg nam je bil vedno na razpolago.

Ob 14.30 smo se udeležili slovesne angleške svete maše, posvečene našemu rojaku Baragi. Cerkev, posvečena Frančišku Ksaveriju, zavetniku jezuitskih misijonarjev, je velika, v gotskem slogu, s prekrasnimi vitražmi. S Slovenci, ki so z avtobusi prišli iz cele Amerike, smo cerkev napolnili do zadnjega kotička. Maša je bila ob prisotnosti Kolumbovih viteзов in ob maševanju slovenskih duhovnikov.

Po maši smo se odpeljali ven iz mesta v veliko športno dvorano, kjer smo imeli banket in večerjo za vse udeležence. Napisu na mizah so označevali mesta, od koder so prišli ameriški Slovenci, da bi počastili spomin na škofa Barago. Naše mize so bile označene z napisom Friends of the Holy Land, Slovenia. Pozdravni govor je imel nadškof Uran. Za dobro voljo in sproščeno vzdušje ob večerji je poskrbel številčen orkester s pevci. Počutili smo se, kot da smo v Sloveniji.

V Petoskeyu je še ena cerkev, posvečena sv. Frančišku Solanu. Bil je misijonar v Peruju in je postal zavetnik frančiškanskih misijonarjev. V notranjosti cerkve je križev pot iz leta 1859. Istega leta je škof Baraga blagoslovil to cerkev, ki je najstarejša in je pravi biser iz tistih časov. V letih od 1881–84 je bila cerkev popolnoma zapuščena, nato pa na novo obnovljena.

Zadovoljni in dobre volje, da je ta današnji slavnostni dan tako lepo uspel, smo se ob 16h odpeljali z južnega na vzhodni del polotoka Michigan, do skrajne severovzhodne točke. Za kratek čas smo se ustavili in fotografirali ogromni most Mackinac, ki je dolg 5 milj in popelje na severni del polotoka Michigan. Pod mostom je ogromna količina vode, saj je prav tu preliv med Michiganskim in Huronskim jezerom. V bližini je otok s trdnjavo Mackinac, ki pripoveduje zgodovino borb med Angleži in Američani. Zaradi stiske s časom žal otoka Mackinac nismo videli.

Tudi to župnijo je Baraga prevzel pod svojo upravo. Lahko si mislimo, kolikokrat je s čolnom prevozil to pot, kolikokrat je te razdalje prehodil peš, posebno pozimi, ko je bil pretok med jezeroma zamrznjen. Most Mackinac je bil odprt leta 1957. Na levi je Michigansko jezero na desni Huronsko. Stroški izgradnje mostu so presegali 100 milijonov dolarjev. Ob 19h se peljemo čez most proti Marquetteu. Pred nami je približno 4 ure vožnje, zato prisluhnemo patru Petru in njegovim pripovedi o Indijancih.

Na tem področju, kjer se sedaj udobno vozimo, so živeli Očipvejci – indijansko pleme z zelo razvito kulturo. V času vojne med Američani in Kanadčani v letih 1812–15 so tudi oni tako kot Otomani morali zelo poceni oddati svojo zemljo Američanom, sami pa so se umaknili v rezervate. Na to področje so prihajali razni misijonarji, ki pa niso znali indijanskega jezika, zato je misijonarsko delo polagoma zamrlo. Leta 1831 je mednje prišel Baraga. Imel je popolnoma drugačen pristop. Učil jih je omike, ljudem je znal posredovati socialno misel, izbral je toplino evangelija. Naučil se je njihovega jezika in ga povzdignil. Očipvejci so imeli Barago za svojega apostola. Ob Velikih jezerih je po prvem Baragovem seznamu živelo 320.000 Indijancev. Največja plemena so štela tudi po 20.000 oseb. Očipvejci so bili najbolj množično pleme.

Tu so delovali tudi drugi slovenski misijonarji: Pirc, Škola, Lavtižar, ki so se naučili indijanskega jezika. Njihov cilj je bil, da Indijancem vtisnejo krščanskega duha in srce. Misijonarsko delo so opravljali tudi med belimi priseljenci. Že leta 1671 so francoski misijonarji na tem področju začeli z misijonskim delom (Jean Marquette je ustanovil misijon Družbe Jezusove).

Ob 23h zvečer smo prispeli v mesto Marquette. Nastanili smo se v hotelu Days Inn, tokrat za dve noči. Danes smo prevozili približno 350 km.

(se nadaljuje)

Zapisala: Silvana Čeh Vitežnik, Solkan

Darovi za Sveto deželo od 7. 6. do 31. 7. 2012

- 100 € Arih Liljana;
- 50 € Beravs Franc, Beravs Nika, Štolcar Nikolaj, Cerar Helena;
- 40 € Brecej Marijan;
- 20 € Ravnik Alenka, Sešek Jožefa, Ana Knez Štefančič, Z.V. Florjan

Bog povrni!

Uredila Majda

Občni zbor v Strunjanu 9. junija 2012

Predsednikovo poročilo za obdobje od občnega zbora 2011 s pogledom na zadnje 4-letno obdobje

Členjene članice in dragi člani društva prijateljev Sv. dežele,

Naše društvo je letos staro 16 let. Če bi ga vzporejali z narodno pesmijo, da je deklič star komaj 16 let in da je do 20 treba čakati še štiri leta in da je cela žlahta proti, potem potrebujemo nekoga, da bo pojasnil, kdo je dekle, kdo je ženin in kdo je žlahta. Kakor koli bi se že to razlagalo, dejstvo je, da se je skozi naše društvo peljalo, notri ostalo, odšlo ali izstopilo že blizu 2000 ljudi, za povrh pa še udeležbe na romanjih v Jeruzalem, kar blizu deset tisoč ljudi. Logičen sklep je, da na slovenskem kulturnem in duhovnem polju opravljamo zelo vidno in pomembno delo.

Gibanje članstva je kar viharno. V zadnjem letu smo imeli stanje članstva že nad tisoč, pa jih je neplačana članarina nekaj odpihnila, tako, da smo trenutno pristali pri številu 948. Vstopi v zadnjih štirih letih so bili tudi zanimivi. Leta 2008 jih je vstopilo 181, leta 2009 smo dobili 200 novih članov, leta 2010 jih je bilo 130 in letos že 122.

Vseskozi se načrtovanje naših romarskih poti začneja pri anketah in vaših predlogih, čeprav je res, da je za uresničitev določenega cilja potrebna dovolj velika soglasnost, sicer ostajajo unikatni eksotični predlogi premalo podprti. Tako se le redki načrtovani programi ne uresničijo, kvečjemu eden ali dva na leto. Zanimiv je odziv na romanja v zadnjih štirih letih.: leta 2008 je bilo 10 romanj z udeležbo 450 ljudi, leta 2009 je bilo 12 romanj z udeležbo 325 ljudi, leta 2010 16 romanj z udeležbo 590 ljudi, leta 2011 je bilo 19 romanj z udeležbo 419 ljudi, letos pa že 7 romanj z udeležbo 341 ljudi.

Tudi udeležbe na občnih zbore so bile v zadnjih štirih letih zelo različne:

- ☞ leta 2008 vas je bilo 181,
- ☞ leta 2009 vas je bilo 200,
- ☞ leta 2010 vas je bilo 237,
- ☞ leta 2011 le 130 in letos samo 122.

Mar se določeni cilji že ponavljajo ali pa smo preobremenjeni z drugimi obveznostmi?

Pogledi in načrti za naprej:

1. Pogled naprej temelji na preteklih dogodkih. Za nami so volitve, ki smo jih izvedli v dveh fazah. Najprej predlogi in potem izbira. Slišati je bilo več glasov, da ne vemo, koga bi volili, ker ljudi ne poznamo. Torej potrebujemo še več druženja, da bi se bolj poznali, mar ne?

2. Po statutu našega društva lahko vsaka članica in član kandidira za vsako funkcijo v društvu. Cela zadeva se začneja s predlogi, ki jih dajete člani. Nadaljuje se pa s pristankom na predlagano funkcijo pri predlaganih članih in članicah. In tako smo bili letos seznanjeni, da dve predlagani članici za upravni odbor društva na predlog nista pristali. To sta bili dosedanja zakladničarka ga. Anka Poženel in dosedanja tajnica ga. Tatjana Rovšek. Ker pristanka nista dali, ju tudi voliti nismo mogli. Gotovo moramo njuno voljo spoštovati, hkrati je treba v tem trenutku najti prave besede zahvale za dolgoletno odlično delo v upravnem odboru našega društva. Verjetno bodo novoizvoljeni potrebovali veliko napotkov in prenos njunih izkušenj ob primopredaji dela.

3. Obveščanje v društvu. Podobno ugotovitev sem podal že lani. Spletne strani društva in SMS sporočila so bila še do včeraj nerazumljiv način komuniciranja za našo in tudi starejšo generacijo. Danes je pa skoraj izjema, da kdor teh medijev ne prakticira. Trenutno imamo v programu SMS pošte kar 617 vaših števil, ki vam le v nekaj sekundah prinesejo novico ali neko sporočilo. Rado se zgodi, da nekaterim to še vedno dela težave, da kličete nazaj in sprašujete, kaj se je zgodilo. Tudi za branje SMS sporočil se je potrebno dati pou-

čiti. Priporočam, da bolj komuniciramo na ta način in varčujemo s papirjem, čeprav pošta rada vidi, da je veliko prometa. Tu mislim na spremljanje internetnih društvenih strani, kjer najprej najdete sveže podatke.

Ob sklepu bi se rad zahvalil vsem članom upravnega odbora za konstruktivno sodelovanje pri vodenju in upravljanju društva. Velikokrat je bil potreben dodatni napor za udeležbo na sestankih, vendar ste ga v glavnem z dobro voljo tudi našli.

In končno zahvala vsem, ki ste ob članstvu v društvu tudi dobrotniki in podporniki Svete dežele. Naša revija Brat Frančišek vas redno obvešča tudi o vseh darovih, ki jih pošiljate na komisariat. Tudi podpora Sveti deželi je bila v preteklem letu krepko čez 100.000 EUR, če gledamo na slovensko Cerkev v celoti. Tudi s tem podatkom upravičujemo svoj društveni obstoj, da smo v osnovi podporniki in plemeniti dobrotniki kristjanov v Sveti deželi.

In tu se moje poročilo konča. Kam, kako in s kom se bo v bodoče peljalo naše društvo, bo pa povedala volilna komisija, ki je bdela nad demokratično voljo članov in članic našega društva.

p. Peter, predsednik društva

Ne boj se stopiti na neznano pot, da bi dosegel neznan cilj!

Grede na to, da sem vedno na dopustu, saj so vsa romanja po tolmačenju velikih šefov z Brezij samo in nič drugega kot dopust, se je stališče ob zamenjavi bivališča dne 29. julija 2011 spremenilo v toliko, da smem končno enkrat po treh letih na oddih. Le kaj je zame oddih: gibanje, premikanje, odkrivanje novega! Nasprotno pa ne velja: ležanje, sončenje in lenarjenje. 1. avgust 2011. Izbral sem si smer proti severu Evrope, da bi bil še vedno znotraj domače hiše. Kajti Evropa je domača hiša! Sever me vedno privlači, naj bo zima, naj bo poletje, vedno je skrivnosten in zanimiv. Zato sem si začrtal smer, ki sem jo nekoč delno že pre-rajžal, delno pa še ne. Torej bo nova! Ker se ubožstvo in potovanje navadno ne pokrivata, sem izbral smer, ki se bo z ubožtvom pokrila in ne bo nasprotovala skromnosti. Torej, na sever Evrope, ki je pa v osnovi zelo drag.

Načrt je tak: najprej v Rusijo, točneje v Karelijo, pa do skrajnega severa in potem na Norveško in po Skandinaviji. Kako to doseči? Sredstva bodo: letalo, vlak, ladja in še kakšen avtobus, torej javni prevoz. Za letalo ne bo potrebnih stroškov, ker mi Lufthansa napoveduje propad milij, zato izkoristim milje do St. Peterburga in nazaj. Ostalo bo seveda železnica, ki jo imam od prevoznikov najraje, kar bo pa zmanjkalo, bo pa avtobus, ali mašrutka, kot rečejo kombijem v Rusiji. Da bi se bolečina slovesa od Marije Pomagaj hitreje celila, sem izkoristil čas od 1. avgusta do vnebovzetja, samo 12 dni, da ne bo preveč. Adria in Lufthansa me peljeta do St. Peterburga in zdaj se odpravljam na sever. V Petrovem mestu bi me sicer zanimala stvar, vendar sem jih veliko že videl ob predhodnih

obiskih, zato me je letališče Puljkovo sprejelo kot diplomata. Obvezna viza za Rusijo bi me sicer stala krepkih 100 EUR ali več, vendar za diplomatski potni list ni ovir. Stopiš v posebno vrsto, in ker je nisem videl, sem vprašal uradnika, kam naj stopim, on pa me je prijazno, preko vrste, napotil v prvo vrsto in preko vrste tako odprl pot. Brez ene same besede: uradnica je udarila žig in visoki verski predstavnik je stopil v rusko očetnjo! Kako lepo. Prtljaga je seveda počasi prihajala, ker so možje računali, da bodo potniki dolgo časa čakali na sprejem v državo. Sem pač tam čakal. Brez čakanja ne gre.

Informacija za prevoz v St. Peterburg je bila enostavna. Vzemite taksi, ker je najbolje, je rekla prijazna gospa. Stane 800 rubljev in to je zelo ugodno. Sicer bi še kaj cenkal, vendar je bila tako jasna, da ni vredno trošiti besed. Dodala je: To je normalna cena. Torej nekaj manj kot 20 EUR. Sicer bi se dalo verjetno z mašrutko in metrojem kaj profitirati, vendar je končni problem, kako najti hotel, ki sem ga po netu našel za 1.450 rubljev. Naj velja, kar je rekla odločna dama. Taksi je zunaj pred vrati, voznik postavi kovček v avto in vozi. Vozi kot strela. Kar pol ure in še čez je trajalo, da je našel vrhunski hotel. Nekje na jugu St. Peterburga. Sami bloki v socialističnem videzu. Ustavi pred neko restavracijo in se informira, če naslov ustreza. Črnooka točajka je povedala, da mora zaviti za restavracijo, kjer se nahaja »južni« hotel. Uspelo je. Plačam 800 rubljev in pozvonim, vsekakor na zvonec recepcije. Dolgo nič. Končno pa koraki in pride babuška. »Vstopijte svobodno!« je rekla, in ko sem vstopil po prvih stopnicah, je druga babuška dvignila roletno v kakšni trgovini. In to so bila vrata na stopnišče v prvo nadstropje, narobe, v Rusiji je to že drugo nadstropje. Prvo je namreč pritličje. To zapišem samo zato, da se ne bi zmotili, če boste v Rusiji hodili v stoto nadstropje: dvignili se boste samo za devetindevetdeset etaž, torej za eno manj kot pri nas. In babuška je takoj

pripomnila, da je takšen zapah najbolj gotov, ker so lopovi vedno na delu. Torej sem na pravem naslovu, med lopovi. Ugotovila je, da imam rezervacijo. Ko je pa gledala potni list, je pa takoj ugotovila: Gde viza? In pojasnim, da ta potni list vize ne potrebuje in je bila potolažena. Ko mi je izročila ključ, je rekla, da imam posebno »skidko«, ker je cena samo 1.430 rubljev. Prijazno sem se ji poklonil in dodala je vprašanje, kakšen zajtrk bi si želel. Napovedala je cel seznam možnosti in meni so šle sline že do tal, a nisem vedel, kakšna je razlika je v tej gurmanski natančnosti. Končno sem se odločil, da bi rad normalen zajtrk z »buterbrodom, omletom i kofi«. Prav sem se odločil, ker je imela babuška edino to varianto v hladilniku. Zjutraj jo je samo pogrela in postregla, in to v sobi. Da ne bo pomote: hotel (če se lahko razkopana hiša tako imenuje) nima jedilnice. Zato je postrežba kar v sobi. Recepcija se namreč nahaja na stopnicah in tam je vse. Od administracije do postrežbe. Torej velja. Oddeli mi sobo in v dvoposteljni mi določi posteljo pri oknu. Le zakaj? Tako pač je.

(se nadaljuje)
p. Peter

V ADVENTU k sv. Brigiti Švedski: Tallin, Helsinki, Stockholm, Hamburg in morda celo Aurora Borealis

Vlak in ladja – 8 dni
Od 10. do 17. decembra 2012

1. dan, 10. 12. (ponedeljek). Zjutraj odhod iz Ljubljane (takrat bo nov vozni red, zato bo točen odhod znan kasneje). Ležalniki po 4 ležišča, vožnja do Stockholma.

2. dan, 11. 12. (torek). Popoldne prihod vlaka v Stockholm, vkrcanje na ladjo Silja Line za Tallin, namestitev v kabinah po 4, večerja.

3. dan, 12. 12. (sreda). Jutranji pristanek ladje v Tallinu, sv. maša, ogled znamenitosti prestolnice Estonije, namestitev v hotelu, večerja, počitek

4. dan, 13. 12. (četrtek). Po zgodnjem zajtrku odhod ladje v Helsinke. Oglevanje znamenitosti, popoldne vkrcanje na ladjo, kabine po 4 postelje, večerja na ladji, plovba v Stockholm.

5. dan, 14. 12. (petek). Po zajtrku in pristaneku v Stockholmu ogled ožjega mestnega jedra, vlak v Vadsteno, namestitev, večerja, prenočevanje.

6. dan, 15. 12. (sobota). Po zajtrku sv. maša pri sv. Brigiti Švedski, obisk cerkve in z vlakom do Hamburga, prenočevanje (večerja v lastni režiji zaradi poznega prihoda vlaka). Prenočevanje v Hamburgu.

7. dan, 16. 12. (nedelja). Po zajtrku ogled adventnega Hamburga, sv. maša na tretjo adventno nedeljo, zvečer na nočni vlak (ležalniki po 4) proti Münchnu.

8. dan, 17. 12. (ponedeljek). Jutranji prihod v München, prestop na vlak proti Ljubljani s prihodom popoldne.

Cena za program: 850 EUR za člane društva. Vračunano: vlak – vozovnica INTERRAIL, 2x spanje na vlaku, ladja, 2x spanje na ladji, 3x spanje v hotelu, dodatki za hitre vlake; kadar je spanje v hotelu ali na ladji, je polpenzion, kadar je spanje na vlaku, je hrana v lastni režiji. Ni vračunano: transporti po mestu, pristanišče, postaja itd., hramba prtljage ...

Ob prijavi je potrebno predložiti: priimek in ime, naslov, telefon, rojstni datum, številko osebne dokumenta (osebna izkaznica ali potni list). Ob prijavi je plačilo 300 EUR; dokončno plačilo do 19. novembra 2012.

DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE
V SLOVENIJI

Tržaška 85, SLO - 1000 Ljubljana,
REPUBLIKA SLOVENIJA
Tel.: +386 (0)1.24.44.250,
Fax.: +386 (0)1.24.44.251;
GSM: 041.669.134

<http://www.sveta-dezela.si>
e-mail: komisariat@rkc.si
TRR: 05100-8010149684

ID.DDV: SI67460607 (davčni zavezanec)

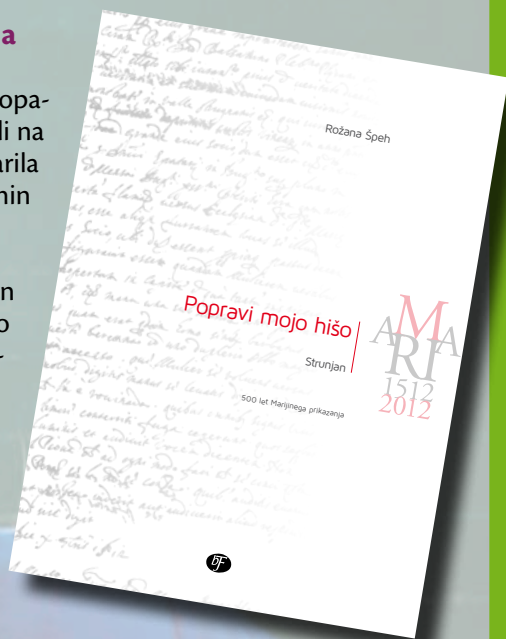
Naše knjige

Vi, ki prihajate v Strunjan
k Mariji od prikazanja
hvalit Mater v nebo vzeto,
pozdravljeni in blagor Vam!

Rožana Špeh **Popravi mojo hišo** **STRUNJAN - 500 let Marijinega prikazanja**

Marija se je leta 1512 prikazala v Strunjanu, ko je opazila, da so njeni otroci v svoji nespameti pozabili na razpadajoče svetišče. Kot dobra mati jih je posvarila in usmerila na pravo pot. Zato je prav, da spomin na ta dogodek slovesno praznujemo.

Marijino navzočnost na strunjanskem griču in pričevanja stoletij o svetosti tega kraja je v knjigo zbrala Rožana Špeh. Pred nami je izdaja te čudovite knjige. Prvi namen te izdaje je dati pečat 500-letni zvestobi in hvaležnosti romarja, da ga Mati varuje in spremlja na morju, kopnem in v zraku. Drugi namen pa je še bolj približati cerkev Marijinega prikazanja obiskovalcem, ki še vedno in znova prihajajo na kraj milosti in se Materi priporočajo vsak v svojem jeziku.

Blažena Devica Strunjanska!

*Petsto let sediš na vrhu strunjanskega rtiča in naslanjaš svojo glavo z licem na dlan in svoj komolec na koleno. V takšno držo se postavimo, kadar koga poslušamo pozorno in naklonjeno. Pristrčno se ti zahvaljujemo za tvojo pozornost in naklonjenost. Ostani na našem griču še naprej in še dalje nagibaj svoje uho k našim prošnjam: »Saj še nikoli ni bilo slišati, da bi bila ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal, tebe pomoči prosil in se tvoji priprošnji priporočal.«
Sveta Devica Strunjanska, prosil za nas!*

škof Jurij

Format: **21 x 30 cm; trda vezava**

Obseg: **208 strani**

Cena: **15 €** (za bralce Brata Frančiška do 30. 9. samo **13 €**)

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**

Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 2429312; faks: 01 2429313; e-mail: zbf@ofm.si

<http://ofm.rkc.si/zbf/>